

Spargesszóság
Kiadóhivatal: Cluj, Str. ...

10. Telet
Havonta
Évre 600,
földre: Ha
félre 12,
détések díj
KELET az
déség egye
Cikkünk ut
rás megjelé

KELET

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el.
Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hátszegi Ernő, Strada Matei Milo 5.

Szerda, 1935 június 26.

5695. EV. XVIII. ÉVF. SZIVAN 25. 139. SZÁM.

ref

dást nyert az észak-kelet-kínai viszály

(Rador.) Az észak-kelet-kínai viszály folytatán katonai körök ...

elentés szerint a japán ...

örfönök lett a párizsi ...

A párizsi városi tanács ...

ló" megjelenését is ...

(Az Uj Kelet tud.) ...

re annál is inkább ...

B SPORT

románia 2:2 (2:2)

érközések során Románia ...

ALÓK.

ósért is, cukorbeteg ...

ev- és Lapkiadó R. T. ...

URAT

Duca szobra előtt...

A román belpolitika egyik legszimpatikusabb és legtragikusabb figurája I. G. Duca szobrát leplezték le vasárnap szilvágyban, Rannicul-Vulceaban.

Allg másfél esztendeje annak, hogy a sinaiai pályaudvaron I. G. Duca áldozatul esett a jobboldali örületnek.

Demokratikus szellemben akart kormányozni. És mert maga előtt látta a németországi példát, nem engedte, hogy a demokrácia szabadságjogaival azok éljenek vissza, akik a szabadságjogok letiprására törekednek.

Fellépett velük szemben, olyan energiával, amelyhez sem az előtte járó, sem az utána következő miniszterelnököknek nem volt bátorságuk.

Ezért kellett meghalnia I. G. Ducának.

Vasárnap Rannicul-Vulceaban Duca szobra előtt Dinu Bratianu emlékeztette a Tatarescu-kormányt a liberális párt politikai hagyományaira, szellemére, múltjára és a politikai végrendeletre, amelyet vérvérel irt meg utódja számára a tragikusorsu miniszterelnök.

A liberális párt vezére nyilván mindenkinél jobban ismeri a jelenlegi kormány politikai vonalát; nyilván mindenkinél jobban tudja, hogy miért volt szükség Duca emlékének árnyékában felsorolni azokat a programpontokat, amelyek Ducát miniszterelnöki tevékenységében vezették s amelyeknek vonalától eltért a Tatarescu-kormány.

Az alkalom nem a legjobban volt politikai polémiák számára megválasztva; a liberális párton belüli harmónia komoly töresekkel kellett szembesülnie, ha Dinu Bratianu még a mártírhálált halt Duca szobra előtt is — vagy talán éppen az 5 szobra előtt — tartotta szükségesnek azt, hogy a demokrácia vonaláról való letérés szemére vesse a jelenlegi kormányt.

Bizonyára Dinu Bratianu mindenkinél jobban tudja, hogy ha I. G. Duca életben maradt volna, sok minden nem úgy történt volna, ahogyan megtörtént; nem éveztek volna büntetlenséget uszító jelszavak, amelyek ellen oly kíméletlen energiát lépett fel a nagy halott s nem fejlődtek volna fel politikai erőik, amelyek a parancsuralom és a gyűlölet jelszavaival operálnak.

Erre emlékeztette pártjának a kormányt Dinu Bratianu a sinaiai merénylet áldozatának szobra előtt.

Numecus americanus

Dies amerikai képviselő törvényjavaslatot nyújtott be az amerikai parlamentbe, amelyben hatmillió Amerikában élő, de amerikai állampolgársággal még nem rendelkező „idegen” kiutasítását javasolja, mint az óriási méretű amerikai munkanélküliség egyetlen megoldási lehetőségét.

Egyszóval az amerikai képviselő ur, nyilván a romániai példán felbuzdulva, a „numerus americanus” eszméjét óhajta meghonosítani abban az országban, amelynek egész történelme az „idegenekkel” kezdődik és a legszűkebb amerikai családok is legteljebb két-három évszázadra tudják visszavezetni őseiket.

Dies amerikai képviselő javaslata amilyen abszurd, éppolyan megdöbbentő.

Abból a reakciós mentalitásból született, amely az összes fasizmusokat jellemzi, de amelyet a hamis és hazug demokráciák is szívesen tesznek napjainkban magukévá.

Demagógikus fogásnak mindenestre elsőrangú az amerikai képviselő javaslata, mert a karlátolt és naiv tömegek szemében könnyen keltheti azt az illúziót, hogy a munkanélküliség megoldása ténylegesen lehetséges az ugynevezett idegenek letiprása, vagy kiűzése útján.

Holott a német példa már megmutatta, hogy a zsidók kidobása pozícióikból, kiszorítása a munka széles területéről, nemhogy megjavította volna a gazdasági és a szociális helyzetet, hanem még elményítettte, sőt egyes esetben katasztrófálissá tette.

Dies amerikai képviselő éppúgy, mint a világ összes tulzó nacionalistái, vagy ami ezzel egyenlő: fasisztái, valóban nem lát tovább az orránál.

Ha tovább látna és körülnézne, akkor meg

Inculet belügyminiszter Clujon

Szabadságotkáltak Manolescu Strunga iparügyi minisztert?

Manolescu-Strunga iparügyi miniszter egyhávi szabadságra megy. Távollétében Costinescu egészségügyi miniszter fogja helyettesíteni. Politikai körökben különösnek tartják, hogy allg néhány nappal az új devizarendszer bevezetése után, amikor az államnak fontos külkereskedelmi tárgyalásokat kell folytatnia, a kereskedelmi miniszter egy hónapra eltávozik posztjáról és ehhez megszemenő kombinációkat fűznek.

Két új figura fog össze a képviselőházban, illetőleg a szenátusban megjelenni. A Crisan Gheorghe halála folytán megüresedett képviselői mandátumot Petre Popovici, a nemzeti parasztpárti lista következő jelöltje foglalja el.

Mehedinti megyében nagyszabású előkészületek folynak a július 10-i szenátórválasztásra, amit az elhunyt Georeceanu mandátumának betöltése végett rendeznek. A jelöltek Radulescu-Mehedinti nemzeti parasztpárt, Goiceanu vaidista és Trancu-Iasi averscánus. A többi jelölt neve még nem ismeretes, de arról beszélnek, hogy a kormány nem fog jelöltet állítani.

Cluj, június 25. Hf. Rapiddal Clujra érkezett Inculet belügyminiszter, akit a hatóságok vezetői fogadtak. Inculet b" dr Duca prefektus társaságában auton meglátogatott néhány clujmegyei községet, majd délben inspekción tartott a vármegyei prefektúrán és a csendőrlaktányában. Délután Stancescu rendőrségi vezérigazgató, Pulca kvesztor és Pop Leontin sziguranca vezérfelügyelő társaságában vadászaton vett részt a belügyminiszter egyik clujmegyei falu határában.

Miről tárgyalt Maniu a diákvezérekkel?

A Zorile szerint lehangolóban van a jobboldali konjunktura

Bucuresti, június 25. (Az Uj Kelet tud.) Egyik előző számunkban megírtuk, hogy az országos keresztény diákszövetség elnöke, Traian Cotiga, egy diákküldöttség élén felkereste Maniut és biztosította őt szimpátiájáról és érdeklődött a volt miniszterelnök politikai állásfoglalása iránt. Ezzel kapcsolatosan a Zorile érdekes cikket ír, amelynek során megállapítja, hogy a nemzeti politika szükségességét az összes kormányzó pártok felismerték, úgy a liberálisok, mint a nemzeti parasztpártiak megfelelő fontosságot tulajdonítottak ennek a kérdésnek, amelyet az egyesülés óta egyébként is állandóan szem előtt tartottak és a román elemet megfelelő módon támogatták. Az ország mai helyzete bizonyítja ezt és a statisztikai igazságot — nem azt, amellyel egyesek agítálnak — felsőbb helyen is ismerik. Ha a jobboldali agitációk, amelyek a gazdasági nehézségek folytán váltak lehetővé, mégis annyira előretörték, hogy ez annak tulajdonítható, hogy egyesek szükségét látták eltéríteni a közvélemény figyelmét bizonyos problémákról, és ezt a törekvést a Tatarescu-kormány is támogatta.

A reakció azonban nem késztetett sokáig. A politikusok észrevették a megtévesztés igazi hátterét, a józan közvélemény pedig rájött arra, hogy mennyire abszurd az a kampány, amelyben a fajgyűlölet sötét elemei dominálnak. Az utóbbi napok eseményei, amelyekről cenzura alatt hiába próbálnak beszélni, bebizonyították, hogy Vaida akciója sem volt egyéb, mint ügyesen megrendezett kísérlet a közvélemény figyelmének eltérítésére, Maniu és a nemzeti parasztpárt politikájáról.

kellene látnia elsősorban a all-street urait, az iparmágnásokat és mindama urakat, akik spekulációikkal, kíméletlen kapzsiságukkal elsősorban okozói nemcsak Amerikában, hanem szerte a világon a gazdasági élet lehangolásának, meg kellene látnia azokat a politikusokat, akik a jelenlegi nyomorúságnak nemcsak haszonélvezői, hanem vámszedői is.

Azzal, hogy hatmillió idegent netán kiutasítanak Amerika területéről, a válság igazi okai nem fognak megszűnni, mert ezek az okok a jelenlegi gazdasági organizmus szerivi megbetegedéseiből erednek s kvantitatív

Tegnapelőtt diákküldöttség kereste fel Maniut és biztosította őt az egyetemi ifjuság szimpátiájáról. A diákok megállapíthatták ez alkalommal, hogy Maniut foglalkoztatja a nemzeti kérdés, megfelelő fontosságot tulajdonított neki, de az államférfiu szemszögéből nézi, akinek felelősségérzete fölülte áll az opoportunizmusnak. Ez a tény egy időben történtik a cernăuti botrányval, ahol Vaida beszédét megzavarták, a vaidista Patria megszólalásával, a Goga-Cuza közötti fuzió tárgyalások meghiusulásával és a diákságnak a demokratikus egyetemi fronthoz való egyre szélesebb körű csatlakozásával. A közvélemény kezd magához térni és a zavarosban halászok nap-nap után vesztenek tért.

Repülőgépkaromból 17 halottal Közép-Amerikában

Panama, június 25. (Az Uj Kelet tud.) Halálosvégi repülőkaromból történt tegnap a középamerikai Madellin közelében. Egy hárommotoros repülőgép, amely Panama és Columbia között közlekedik, Madellin közelében összeütközött egy másik, tasszállító repülőgéppel. Tizenkét utas meghalt, köztük a repülővállalat igazgatója és Carlos Gardel hírneves operabéna. A másik repülőgép egy német vállalat tulajdona, amely leszállásra készült, amikor szélvihar a panamai gép fölé sodorta.

meretei a kvalitás silányságából, illetőleg leromlásából származnak. Csak hogy Dies és a Dieshez hasonló urak éppen ezeket az okokat nem akarják meglátni.

Számukra sokkal nagyobb érvényesítési lehetőséget nyit a demagógia és a tömegek demagógiára hajlamos beállítottsága. Azzal, hogy a szenvedést szenvedéssel tetőzik, nem sokat törődnek a különböző nyumerusok profétái. Nem is törődhetnek, hiszen a szenvedés és megtévesztés az, amelyből profitálhatnak és megőpíthetik a maguk kisdöd örömeinek és sivár önzésének várát.

VILAG TURK

Öseember napjainkban

Az öseember típusa után újabban nagy kutatások történnek és azt hiszik, hogy Szumatrában találták meg az ösebert és pedig a „kubu” törzshöz tartozók között. Bőre sötétén sárgásbarna, szemei nagyok, orra tömpe, sötét haja hullámos. Nagyon kevés már a számuk, nagyon szegények és nagy széjjelzörödöttségben élnek Dél-Szumatra öserdőiben éppen úgy, mint az erdők vadállatai. A négyzetkilométerek tizezerei a birodalmuk a nyugati tengerpart hegyeitől a keleti tengerpart lakatlan, mocsaras ördőjéig. Csak a folyamok mentén vannak kis számban malajok, akik nagy ritkán hatolnak be a „kubuk” birodalmába.

A kubu megtartotta eredetiségét. Róla lehet megállapítani, hogyan élt az öseber, milyen könnyörtelen zsarnok volt a primitív erbernek az öserdő! Azok a kubuk, akik a maláji telepek közelében élnek, számos kultúrvimányt használnak, de akik beljebb tanyáznak, éppúgy élnek, mint őseik évezredekkel ezelőtt.

Családonként, nomád módra barangolják végig a mérhetetlen „rimbákat”, ahogy ők az öserdőt nevezik. Házasságuk után a gyermekek ritkán maradnak együtt a szülőikkel. A maláji telepek közelében hetekre és hónapokra le is telepednek. De egy ilyen „falu” legföljebb, ha 4-5 férfiből, három-négy asszonyból és gyermekekből áll. Nyitott, nád-ból font és pálmával fedett sátrakban élnek, könnyű materiából font gyékényekkel, amiket vándorlásaikon magukkal visznek. Vándorlásaik iránya mindig a táplálék. Ahol gyümölcsöt, bogyót, vagy ehető gyökert remélnék oda igyekeznek. Szeretik a gyilok, békák húsát, de állatokra nem vadásznak és nem is foglalkoznak halászáttal, annyira primitív életet élnek. Nincs is szerszámjuk, csak ha a jószerecsse a kezükbe juttat egy-egy vadat, akkor nagy lakomát csapnak és napokig nem néznek élelem után.

Az élelmet egyszerűen fonott kosárba gyűjtik. Amikor lakomára kerül a sor, a férfi eszik előbb és a maradékot adja át asszonyának és gyermekeinek. Ha sok étel nemü van, akkor annyit esznek, amig a bendőjük bírja, ha nem találnak semmit, akkor is megvannak elégedve és nem panaszkodnak, hogy üres gyomorral kell lefeküdniük. Készleteket a „kubu” nem ismer, napról-napra küzd az életért. Így tehát nagyon nehéz életet folytatnak. Ez az oka satnyaságuknak és annak a körülménynek is, hogy a gyermekek csak egészen kis hányada nő fel, a többi meghal. Egynejeségben élnek és mindkét fél hűséges.

Legnagyobb ügyességet a fák megmászásában fejtik ki. Nincs az a sima kérgű fa, amelyen mokusok módjára fel ne kuszálnak. Nem ruházkodnak általában, de ha mégis fel akarnak öltözködni, akkor faháncsból készített „ruhát” ötenek szeméremrészüik körül. Semmiféle szerszámot nem ismernek, minthogy a vas is ismeretlen előttük. Ha valamelyik maláji vagy idegen ember kést ajándékozik nekik, azért örök hálát fogadnak.

Annyira fejletlenek, hogy még nem jutottak el a kőkorszakig. Ők még a fakorszakban élnek és semmivel sem különb az életük ama embermajmokénál, amelyek felelőtlük himbálóznak a fákon. A „kubu” átlagéleté harminc év. A leányok tíz éves korukban már érettek és sokszor anyák, úgyhogy husz éves korukban már öregek. A trópusi vidéken élő benszülőtteket nem lehet a mi korhatárunk szerint mérni. Ugyanez áll a malájokra nézve. Őket is a kemény élet sokkal hamarabb öri fel, mint az európaiat. Tapasztalták, hogy azok a malajok, akik gyermekkoruk óta az európaiak szolgálatában állanak és ezáltal kultúrételt is élnek, sokkal később öregednek, mint a többiek. Egy holland orvos elbeszélte, hogy Dullah nevű szolgálója, aki körülbelül husz éves volt, hazautazott szülőfalujába, Dél-Szumatrába. Kortársai, akikkel együtt játszadozott mint gyermek, akkor már „orang tuák” voltak, vagyis öreg, tiszteltreméltó tagjai a falunak, míg ő még mindig „orang muda” — fiatalember — volt. A malájoknál a negyven

Éves ember már aggyastán. A kubuk között alig van valaki, aki ezt a kort eléri.

Lényegében a kubu rendkívül félnék és ijeds. De egyuttal puhaszívű és simulékony természet. Egy utazó leírja, hogy egy kubut azzal ijesztett, hogy szeretné levágni a fülét. A szegény ember az első pillanatban megjéjt, de a következőben már odatartotta a fülét, hogy vágják le. Roppant békés természetiek és háborút vagy hasonlót nem ismernek. Ez nyilván összefügg az őserdőben lezajló életükkel, ahol nem urak, hanem az erdő fegyvertelen vadjai. Akármelyik vadiszó vagy szarvas sokkal jobban tud védekezni, mint ők. Tapasztalták náluk, hogy nem lopnak és nem hazudnak. Igaz, hogy erre nincs is semmi alkalmuk.

Elképzelhetetlen, hogy a gondolkodás mekkora megerősítés a kubu számára. Több-ször megtörtént, hogy amikor a kutatók összekerültek velük és viszonyaik felől érdeklődtek, a sok kérdést nem bírták és a férfiak éppúgy, mint a nők, zokogni kezdtek. Ugyanezt lehet tapasztalni a kultúrnapok gyermekeinél is, ha sok gondolkodni való adnak fel nekik. A maláji ember nagyon lenézi a kubut, akit nem is tart embernek. Kétségtelen, hogy rendkívül sok a hasonlóság a kubu és az embermajom között. Éppúgy, mint a majmok, e vademberek is a fákön fészket készítenek és ha valaki meghal közüli, nem törődnek vele, hanem otthagyják kimúlásának helyén és tovább vándorolnak. Lelki életéről nem lehet szó náluk. A természet semmiféle lelki befolyást nem gyakorol rájuk.

Bizonyos, hogy az embermajom sokkal vidámabb és kiegyensúlyozottabb életet él, mint ez az emberállat. Mindezt főleg az őserdő alakítja a kububan, akinek minden életmegtartása az élelemkeresés és minden igyekezete, hogy éhen ne pusztuljon. Az őserdő napról-napra és évről-évre szolgáltatja ugyan az élelmet, de ezt ki kell neki harcolnia. A harc éppúgy, mint az élelem, egyforma. Kevés a változatosság benne és talán ez tompítja el szellemi képességeit. Mint-hogy pedig — ha küzdelmesen is —, de meg tud élni, az ember nem tud elszakadni az őserdőtől. A kubu-törzs addig fog élni, amíg a civilizáció be nem fog hatolni az őserdő mélyébe.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, június 25.

Bucuresti. 12: Lemezek. 13.35: Lemezek. 17: Motzoi zenekar. 19.20: Film- és operett-lemezek. 20.15: Ének- és zongoraszó. 21.05: Rádiózenekar.
Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 12.30: Hírek. 13.30: Hanglemezek. 17: Szalonzene. 18.15: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 20: Klarinetszó. 21.50: Hírek. 22.10: Zongoraszó. 23: Jazz. 0.05: Hírek.
Droitwich. 19.30: Szalonötös.
London. 19.15: Szórakoztató zene.
Bécs. 21: A filharmonikusok hangversenye.
Brüsszel. 22.10: Kivánságlemezek.
Prága. 15: Prágai szalonzenekar.
Kopenhága. 21.40: Lützöf csellóművész játéka.
Poste Parisien. 22.30: Könnyű zene.
Toulouse. 22.30: Katonaindulók.
Hilversum. 20.40: Szórakoztató zene.
Huizen. 21.10: Szoprán-, hegedű- és zongoraszó.
Ljubljana. 20.45: Mozart: Zongora és zenekari verseny.
Varsó. 21: Chopin művek zongorán.
Milánó. 20.50: Sepilli: A vörös hajó 3 felvonásos opera.
Palermó. 22: Dalok Nápolyból és más olasz vidékről.
Róma. 21.30: Szimfonikus hangverseny.
Stockholm. 20.30: Rádiózenekar.

MERANO SZÁLLODA

Budapest, IV. Bécsi ucca 2.
Telefon: 81-494 és 81-3-96.

Igen mérsékelt árú
szobák!
Olcsó penzió-rendszer
felszerelésben!
beosztásban!

Töltsön nálunk tavasszal néhány feledhetetlenül szép napot a világhírű budapesti Belváros szívében!
Belvárosi nivó — polgári árak!

„A klacionizmus nem kispolgári mozgalom többé, hanem magába egyesíti a nép minden rétegét“

A németországi cionista szervezet elnöke nyilatkozik a krakkói klacionista konferenciáról és az új klacionista szervezet programjáról

Berlin, június 23. Az általános cionisták krakkói világkonferenciájának viharos kimenetele élénken foglalkoztatja az egész cionista közvéleményt. Dr Siegfried Moses, a németországi cionista szervezet elnöke, aki résztvett a krakkói konferencián, érdekes nyilatkozatot adott a berlini „Jüdische Rundschau“ munkatársának a konferencia eseményeiről és azoknak várható következményeiről és kihatásairól az egész cionista mozgalom fejlődésére.

A klacionizmus multja és jelene — A klacionizmus — mondotta dr Moses — a háború után súlyosan vesztett erejéből és befolyásából a Cionista Szervezeten belül. Míg 1921-ben, a karlsbadi kongresszuson a klacionisták képezték a kongresszus háromnegyedét, addig 1933-ban, a prágai kongresszuson a klacionista delegátusok alig 20 százalékot képviseltek; a kongresszus túlnyomó többségét a külszervezetek (Sonderverbände) delegátusai képezték: a munkásság, a Mizrahi és a revizionisták. Ettől eltekintve, az a körülmény is súlyosan megtépté a klacionizmus befolyását, hogy saját soraiiban merültek fel éles differenciák, ami a legutóbbi kongresszuson oda vezetett, hogy két klacionista csoport (A és B) állott egymással szemben, akik a cionizmus életbevágó kérdéseiben legtöbbször egymás ellen szavaztak. Hogy a klacionizmust konszolidálják és visszahódítsák megillető helyét a cionista mozgalomban, ült össze 1934 augusztusában az általános cionisták világszövetségének krakkói konferenciája, mely lefektette a klacionizmus programját és megteremtette a klacionista pártfogalmat.

Kik maradtak a régi klacionizmusban? — Az összes klacionisták egységes szervezetét azonban nem sikerült létrehozni, sőt a progresszív csoportok kiléptek a világszövetségből és a világszövetség keretein kívül álló csoportokkal összefogva, új klacionista világszervezetbe tömörültek.

A Histadruth miatt... — A megmaradt világszövetséghez — néhány jelentéktelen, kis csoporttól eltekintve — már csak a kelet- és nyugatgalicai klacionisták, a lengyelországi Eth-Divnoth-csoport és a palesztinai Supraszki-csoport tartozik, amelyek kispolgári és számos kérdésben egyenesen reakciós programot képviselnek és a világszövetséget ugródeszkanak akarják felhasználni saját céljaik keresztülvételére, az össz-mozgalom keretében. Ezek a csoportok, nem minden ok nélkül féltek attól, hogy elvesztik domináló befolyásukat a világszövetségben, ha a kívül álló nagy csoportok, melyek progresszív cionista programot képviselnek, belépnek a világszövetségbe és ezen csoportok belépési készségében elsősorban annak veszélyét látták, hogy többségi hatalmuk automatikusan megszűnik a világszövetségben. Olyan feltételeket szabtak tehát ezen csoportoknak, és olyan biztosítékokat kértek tőlük a krakkói programon kívül számos kérdésben, amelyek nyilvánvalóan elfogadhatatlanok voltak. Ezenkívül minden áron biztosítani akarták legalább vitás kérdésekben, mindenekelőtt a külön klacionista szakszervezet megteremtése tekintetében befejezett tények elé állíthatókat a mozgalmat.

A progresszív cionisták már eleve leszögezték, hogy ellenzik egy külön szakszervezet létesítését Palesztinában. Felfogásuk szerint a klacionista munkások helye a Histadrut Haovdimban, az általános zsidó munkásszervezetekben van. A progresszív klacionisták törekvése a Histadrutot semlegesíteni, a klacionista munkások jogait, autonómiáját és képviselőit biztosítani, az összes mértékadó helyeken. Kezdetül fogva és így Krakkóban is ellenezték, hogy ma a cionista erők szétforgácsolódásának idején újabb elkülönülő szakszervezet alakuljon, ami csak fokozná a káoszt az országban. A kispolgári csoportok, akik legfőbb feladatukat abban látják, hogy saját klacionista munkásszervezetük legyen Palesztinában, vonatkoztak olyan határozatot hozni, mely elismeri azt a kétségtelen tény, hogy a Palesztinában megalakított klacionista szakszervezet (Irgun) az első krakkói klacionista konferencia határozatainak megszegése volt. Ehelyett az illegálisan létrejött szakszervezet hivatalos elismerését szerették volna elérni a konferencián, hogy biztosítsák a különálló munkás szakszervezet fennmaradását a progresszív csoportok kivánságával ellentétben, a világszövetség reakciós csoportjai

számbeli többségük kihasználásával meghússították az új csoportok (kongresszusi Lengyei ország, Anglia, Franciaország és Kidmah) belépését, illetve fevételét a világszövetségbe. A progresszív csoportok számára a többség intranzigens magatartása folytán nem maradt más hátra, mint hogy bejelenték a világszövetségből való kilépésüket és a kívül álló csoportokkal együttesen új szövetség megteremtését.

Az újságíróknak arra a kérdésére, vajjon ez a szakadás nem-e jelenti újabb gyengítést a klacionista frontnak és újabb szétforgácsolódást a cionista szervezetben — dr Moses határozottan nemmel felelt.

A progresszív csoportok megalakították a klacionisták világszervezetét. Az erők összefogása a cionista szervezet érdeke. De csak olyan erők tudnak együttműködni, melyeket a döntő kérdésekben közös cionista felfogás kapcsol össze. A progresszív és a reakciós csoportok között hiányzik ez a közös cionista meggyőződés. Ez akadályozta, hogy a klacionizmus újra döntő és alkotó erő legyen a cionista életben. Az ut most szabad. Adva van egy csoport, mely egységes a maga felfogásában, mely tisztá és egységes elképzelésben látja a cionista megvalósulás útját. Ebből a csoportból nagy nemzeti erő, eleven mozgalom támadhat a palesztinai jövendőben. E csoportnak már ma is erős ifjúsági-mozgalma van: a Hanoár Hachin nagy része, a Makkabi Hachair, a Hachaluc Haklacioni, melyek ehhez a csoporthoz tartoznak. Számos klacionista kibuc és kvuca is ide tartozik az országba. A klacionizmus nem kispolgári-középosztályú moz-

Princ Ármin jubileuma

Meleg ünneplésben részesítette a sathari hitközség elnökét működésének 15-ik évfordulója alkalmából

Sathar, június 25. (Az Uj Kelet tud.) Az erdélyi és bánati izr. hitközségek évi konferenciájával egyidejűleg ünnepezték meg a sathari statusquo hitközség elnökének Princ Árminnak hatvanadik születésnapját és elnökségének 15-ik évfordulóját. Az ünnepség a hitközség tanácstermében zajlott le rendkívül emelkedett hangulatban. A tanácstermet zsúfolásig megtöltő előkelő közönség hosszantartó tapssal fogadta az ünneplést, amikor a terembe lépett. Az ünnepélyt dr. Fekete Samu hitközségi alelnök nyitotta meg és meleg szavakkal méltatta Princ Ármin nagy érdemeit és kiváló egyéniségét. Visszapillantást vetett arra a 15 éves munkásságra, amelyet Princ Ármin a hitközség vezetésében fetjett ki. Ezután Fischer József tartotta meg arckép-leleplezési beszédét. Megindítóan szólott Princ Ármin élete művéről, a dolgozó és alkotó férfiről, mialatt a méltató szavak kíséretében lehuza a leplet a művészi képről, mely Princ Ármint ábrázolja és amelyet a hitközség tanácstermének falára helyezett megemlékezésül az érdemudis elnök jubileumára. Szünni nem akaró lelkes taps követte a leleplezés aktusát, majd dr. Adorján Ármin az országos izr. iroda elnöke üdvözölte Princ Ármint jubileuma alkalmából az irodához tartozó 36 hitközség nevében.

A sathari ortodox hitközség delegációja nevében dr. Stern Mór üdvözölte a jubiláló elnököt, aki a béke hordozója volt működésének 15 esztendeje alatt a statusquo hitközségben. Az Unitas páholy nevében dr. Humváld Izidor szólalt fel, majd dr. Jordán Viktor a Zsidó Nemzeti Szövetség üdvözlését tolmácsolta. Rámutat arra, hogy Princ Ármin, bár nem cionista, egyik legnagyobb adakozója a Keren Hajeszodnak és a Keren Kajemethnek és méltatja azt a zsidó szellemet, mely Princ Ármin elnöki működését jellemzi. A sathari hitközség papja — mondotta Jordán Viktor — már 1896-ban csatlakozott a Herzl által megindított cionista mozgalomhoz, szöszékről hirdette az eszmét, héber óvodát és iskolát

Egy gyenge minőségű rovarirtó, nem hozza meg a kívánt eredményt!

mozgalom többé, hanem magában egyesíti a megújuló zsidó nép minden rétegét.

Milyen erős az új klacionista mozgalom?

Arra a kérdésre, hogy milyen erős az új klacionista szervezet, dr. Moses a következőket mondotta:

Sokkal erősebb, mint a régi világszövetség számbeli tekintetben is. Hozzá tartozik Palesztina mindkét progresszív csoportja, a Kidmah és a Mitkadim, a kongresszusi-lengyelországi klacionisták, a németországi, cseh-szlovákiai, angolai, jugoszlávai, lettországi, franciaországi, részben az ausztriai, lívóniai, romániai és erdélyi klacionisták. Valószínűleg csatlakozni fognak az amerikai, kanadai, délafrikai és svájci klacionisták is. Különösen örvendetes jelenség, hogy hosszas erőfeszítések után sikerült megteremteni a palesztinai progresszív csoportok: a Kidmah (Kurd Blumenfeld és Krojanker), a Mitkadim (Haarec csoport, dr. Glicksonnal és Medzinivel) és az Ikarim Leumim (a nemzeti alapon álló parasztagzadák szövetsége) egységét.

A királyi a telaviv

A román-palesztinai

latok iránt nemcsak a

hanem legfelsőbb hely

Ennek tulajdonítható,

ugyanancs audiencián f

aki a bucaresti újságir

kes nyilatkozatban szá

cia lefolyásáról.

— Mindenekelőtt is

leuche — csodálattal ké

ge hozzáértésével és föl

tásával szemben. Az ura

nősebb ceremónia nélkü

eiső perctől kezdve a le

déseket tette fel. Elsős

helyzet felől érdeklődöt

ra az uralkodó ismeri m

ban a palesztinai kérdé

van a legújabb esemény

a nemzetközi helyzet sze

Ismerttettem az uralkod

palesztinai helyzetet, m

kért, hogy a zsidók és

szony kérdéséről beszél

lesztinai föld mezőgazá

a bevándorlás alakulásá

külkereskedelmi forgé

dött. Vázoltam a cionis

mi és erkölcsi törekvé

kijelentette, hogy ré

mozgalom fejlődését. E

tőlem, mivel foglalkoz

beszélék-e héberül és r

kom. Érdeklődött a ki

rosításának fejlődése

Öfelségét minden Pales

kérdés behatóan érdeke

— Szóba került a ro

zete is. Öfelsége kijele

di hittestvéreik nem l

nak a romániai zsidók

Az újságírók ezután

sának célja felől érde

csolatosan Chelouche a

dotta:

— Hatodszor jöttem

ba. Utam célja az, hog

a Banca Nationalával

palesztinai kereskedel

Remélem, hogy a Bar

kerülni fog békésen m

nával szemben fennáll

tartozások, az ugyneve

Manolescu-Strunga ipa

kereskedelmi egyezme

tárgyalunk.

Palesztin

— Milyen a gazda

tinában? — kérdezték

— Palesztina az eg

gon, amelynek gazda

zatlanul felfelé ivel

mig az összes többi o

san érinti a válság. I

Olcsó szobafestőtől.

mázolót

csak

Grátzol

Str. Filipescu 15. Telefon: 7-49.

Str. Memorandului 20. Telefon: 7-49.

Károly király érdeklődik Palesztina fejlődése iránt

"A külföldi zsidók ne aggódjanak romániai testvéreik sorsa felől" — mondotta az uralkodó I. Chelouchenak, a román-palesztinai kereskedelmi kamara elnökének

Bucuresti, június 25. Néhány nap óta a fővárosban tartózkodik I. Chelouche a román-palesztinai kereskedelmi kamara elnöke, aki a kormány vezető köreivel hosszabb tárgyalásokat folytatott Románia és Palesztina közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok ügyében. Az új Palesztinai fekvésénél és a vízi szállítás olcsóságánál fogva egyik legértékesebb felvevő piaca lett a romániai termékeknek. Amilyen mértékben fejlődött az országépítés tempója, olyan mértékben fokozódott a Palesztina felé irányuló román árukivitel, amely az elmúlt év folyamán értékben meghaladta a 900 ezer fontot. Ilyen körülmények között érthető, ha a román gazdaságpolitika vezetői megkülönböztetett súlyt helyeznek a Palesztinával való kereskedelmi kapcsolatokra. Chelouche közvetlenül a kormány meghívására jött az országba és Manescu a Közelkelet kereskedelmi attaséja, valamint dr. I. Bercovici telavivi román kereskedelmi attasé közreműködésével több ízben folytatott tárgyalásokat Manolescu-Strunga iparügyi miniszterrel.

A király audiencián fogadja a telavivi kamara elnökét

A román-palesztinai gazdasági kapcsolatokról írt nemcsak a kormány részéről, hanem legfelsőbb helyről is érdeklődnek. Ennek tulajdonítható, hogy az uralkodó ugyancsak audiencián fogadta Chelouchet, aki a bucaresti újságírók előtt igen érdekes nyilatkozatban számolt be az audienciáról.

— Mindenekelőtt is — mondotta Chelouche — csodálattal kell adóznom öfélére hozzátartozóval és fölényes intellektuálisával szemben. Az uralkodó minden különösebb ceremónia nélkül fogadott és az első perctől kezdve a legkülönbözőbb kérdéseket tette fel. Elsősorban a palesztinai helyzet felől érdeklődött. Nagy ámulatomra az uralkodó ismeri minden vonatkozásában a palesztinai kérdést, sőt informálva van a legújabb eseményekről is, amelyeket a nemzetközi helyzet szemszögéből bírál el. Ismertem az uralkodó előtt az általános palesztinai helyzetet, mire öfélére megkérte, hogy a zsidók és arabok közötti viszony kérdéséről beszéljek. Ezután a palesztinai föld mezőgazdasági fejlődéséről, a bevándorlás alakulásáról és az új ország külkereskedelmi forgalma felől érdeklődött. Váztam a cionista mozgalom szellemi és erkölcsi törekvéseit, mire a király kijelentette, hogy részletesen ismeri a mozgalom fejlődését. Ezután megkérdezte tőlem, mivel foglalkozom Palesztinában, beszél-e heberül és melyik városban lakom. Érdeklődött a király Palesztina iparosításának fejlődése felől is, általában öfélére minden Palesztinával kapcsolatos kérdés behatóan érdekelte.

— Szóba került a romániai zsidók helyzete is. Öfélére kijelentette, hogy külföldi hittestvéreik nem kell, hogy aggódjanak a romániai zsidók sorsáért.

Az újságírók ezután romániai látogatásának célja felől érdeklődtek. Ezzel kapcsolatosan Chelouche a következőket mondta:

— Hatodszor jöttem ezúttal Romániába. Utam célja az, hogy a kormánnyal és a Banca Nationalával tárgyaljak a román-palesztinai kereskedelmi kapcsolatokról. Remélem, hogy a Banca Nationalával sikerülni fog békésen megoldani a Palesztinával szemben fennálló függő romániai tartozásokat, az úgynevezett arieratok ügyét. Manolescu-Strunga iparügyi miniszterrel a kereskedelmi egyezmény kiegészítéséről tárgyalunk.

Palesztina gazdasági helyzete

— Milyen a gazdasági helyzet Palesztinában? — kérdezték az újságírók.

— Palesztina az egyetlen ország a világon, amelynek gazdasági fejlődése változatlanul felfelé ívelő tendenciát mutat, míg az összes többi országot oly súlyosan érinti a válság. Legfeljebb munkáshi-

nyaiban és lehetőségeiben felülmúlja Észak-Amerika kezdeti fejlődését is. A folyó évig Palesztina hét és félmillió láda narancsot exportált. Néhány év múlva a narancskivitel el fogja érni a 30 milliót. A mezőgazdasági fejlődéssel kapcsolatosan nagy erőfeszítések történtek az ország iparosítása érdekében.

A román-palesztinai kapcsolatok

— Románia és Palesztina közötti kereskedelmi kapcsolatok fejlődése arra mutat, hogy a két ország gazdaságilag egymásra van utalva. A román kormánynak módjában áll fokozni ezeket a kapcsolatokat, ha megkönnyítéseket nyújt a palesztinai export számára és segíti a román exportöröket abban, hogy téli cikket szállítsanak Palesztinába.

Chelouche a beszélgetés végén kérte az újságírókat, látogassák meg gyakrabban Palesztinát, hogy győződjenek meg személyesen az épülő ország helyzetéről. A román-palesztinai kereskedelmi kamara ösztöndíjakat fog létesíteni román újságírók számára, hogy ezek hosszabb időt tölthessenek az országban.

Szinkór Mozgó

Egész héten

Előadások: 3, 5, 7 és 9.

Helyárak: 10 és 17 lej.

GAÁL FRANCISKA legnagyobb sikeres vígjátéka PÉTER

Előtte: Silly Simfonia és Micky Maus.

Változatlan marad az új jugoszláv kormány külpolitikája

A Stojadinovics-kormány letette az esküt. Jetics támogatja az új kormányt, de a horvát parasztpárt távol marad a parlamenttől

Belgrad, június 25. (Rador.) Az új kormány tegnap letette az esküt a régensnácusok előtt. A horvát parasztpárt többsége nem rokonszenvez az új kormánnyal és nem megy be a parlamentbe, Macek azonban annak a reményének adott kifejezést, hogy Stojadinovics munkája meghozhatja a kibékülést és főleg a horvát-szerb kérdést is megoldja a kölcsönös megértés jegyében.

— Külpolitikai tekintetben nem várható változás az eddigivel szemben.

A Jetics-párt elhatározta Stojadinovics támogatását.

Stojadinovics kijelentette a sajtónak, hogy kormányát a békülékenység jegyében alakította. Az új kormányban nemcsak az előző kormányt támogató csoportok foglalnak helyet, hanem olyanok is, amelyek eddig távolmaradtak. Így a kormány tekintélye csak emelkedett és miszteriozóját: az ország konstruktív erőinek har-

mónikus munkára való egyesítését teljesíteni fogja. Az ország külpolitikája változatlan marad. Jugoszlávia hűen kitart a Balkán-paktum, a kisantant és Franciaország mellett. Főleg a nemzetközi gazdasági élet helyreállítását és a béke megszerzését tartja kívánatosnak.

Genf, június 25. A lapok belgrádi táviratát közölnék, mely azt adja hírül, hogy az új jugoszláv kormány készül megvalósítani a jugoszláviai ellenzék által követelt törvényhozási reformot s ennek alapján fogja kiírni az új választásokat. Ezért számítani lehet arra, hogy a horvátok is semlegességgel fognak viselkedni a végrehajtó hatalom birtokosaival szemben.

Olasz politikai körökben sajnálattal állapítják meg, hogy a dunai konferencia s az ezt megelőző olasz-jugoszláv kormányfői találkozó időpontjai a jugoszláv kormányváltozás miatt bizonytalan időre halasztódtak.

Az érzékeny állatorvos érdekes konfliktusa az irodalommal

Az irodalmár zeneigazgató és az állatorvos jó barátságából kölcsönös rágalmozások és pereskedés lett

Tg-Mures, június 25. (Az Uj Kelet tud.) Az alábbi történetet nem valamelyik francia bohózatból vettük, hanem a tárgumuresi törvényszék tárgyalóterméből. Ezúttal a tárgyalóterem zsúfolásig megtelt nézőközönséggel. A város apraja-nagyja ott volt. Azok a hölgyek, akik a premierekre szoktak felvonulni és a város legjobb szalonjaiban foglalnak helyet, ezúttal a törvényszéki tárgyalás érdekességét jöttek meghallgatni.

Két házaspárról van szó. A házaspárok, a férjek éppúgy, mint a feleségek, a legjobb viszonyban élnek egymással. Az egyik férj: Costin Max, a másik Tatulea állatorvos. A

legjobb barátokból, mint ahogyan ez gyakran történni szokott, a legnagyobb ellenségeké lett. Costin Max a városi zenekonzervatórium igazgatója és amatőr tollforgató. Legutóbb novelláskötete jelent meg, amely nagy sikert aratott.

A novelláskötetben volt egy finom és szellemes skicc, a címe: Kiki és Megador. Ezért a novelláért, könyv útján elküvetett rágalmozás címén, indított eljárást N. Tatulea állatorvos. A novellában ugyanis egy állatorvos és a felesége szerepel. Az állatorvosnak olyan fejlett alsóbbrendűségi érzése van az embereket kezelő orvosokkal szemben,

vászoniparunkat különlegeségi kézzel meg kell védeni és gondozására

hogy azt egészen alacsonyrendű mesterségnek tartja, és feleségéhez semmi pénzért nem hívna orvost, hanem a maga, állatorvosi módszereit szerinti kezeli. Viszont öngyógyítását lealázónak tartja az állatorvosi mesterséget, bámulja az „emberorvosokat” és bár semmi nyelvérték nincs, franciául tanul és férjével is csak franciául akar beszélni.

Ez a humoros és elmes novella nagyon fájta N. Tatuleanak, aki a novella hősről azt hiszi, hogy önmagával azonos. Ezért rágalmozás címén feljelentette az író, aki egész sereg nagyevű tanut nevezett be annak igazolására, hogy az írói tehetséget és képzelőerőt nem lehet kordában tartani, egy író azt ír, amit akar és nem törődik vele, hogy az életből elcsúszott figurák hogyan viselkednek. Ha önmagukra ismernek alakjaiban, így a tárgyaláson megjelent N. Cocea, a legnagyobb sikertű új román író is.

A tanuvalloásokra azonban, a közönség ózinta sajnálatára nem került sor. A felperessel szemben ugyanis a vádlott ügyvédje ellenváddal élt. N. Tatulea szerint röpiratot adott ki egykori barátja ellen és ebben a legutolsó bűncselekményekkel vádolta meg a zenede igazgatóját. A röpiratot nem hozta nyilvánosságra, hanem csak az igazgató közvetlen ismerőseinek küldte el. Miután Oestin Max emiatt rágalmozási pert indít N. Tatulea ellen, kéri az ügyvéd, hogy a két ügyet egybekapcsolják.

A teremben feltörő derült hangjai mellett a törvényszék október 4-re halasztotta el az ügy tárgyalását, amikor alighanem a legérdekesebb irodalmi törvényszék fog majd lezajlani a közönség előtt. (B. 3.)

Június 26-án és 27-én, szerdán és csütörtökön este

az Újságíróklubban

RIN-TIN-TIN

a csodakutya

és kis kollégája:

PIM-PI

artista- és tornaszámátványaival.

RIN-TIN-TIN

a Stutzhart professzor szenzációs idomítása: olvas, számol és zenei hallása van.

Mutatványai a csodával határosak.

— Három halálos ítélet Spanyolországban az ovidéi lázadás bűnpereiben. Madridból jelentik: Ovidében lázadással vádolt 63 vádlott közül három halálra, harminchatot életfogytiglani fegyházra, hetet tizenkét évi börtönrre ítélték, a többieket felmentették.

— Cihoskit kihallgatta a semmitőszék. Bucurestiből jelentik: A semmitőszék vizsgálóbizottsága hétfőn folytatta a Skoda-szerződés körüli szabálytalanságok megvizsgálását és újból kihallgatta Cihoski tábornokot. A vizsgálat főleg arra irányul hogy megértették-e a rendelés alkalmával a nemzeti ipar érdekeit vagy sem? Cihoski kihallgatása tegnap véget ért. A bizottság legközelebb fog dönteni van-e szükség újabb kihallgatásokra vagy sem.

— Villám csapott be a gyakorlatozó katonaságba. Buzuból jelentik: A 8-ik gyalogezred egyik százada tegnap a Spataru-erdő mellett gyakorlatozott. Hirtelen vihar tört ki és a katonákat villámcsapás sújtotta. Lungu Gheorghe őrmester meghalt, Jipescu főhadnagy megsebesült. Ugyancsak villám ütötte agyon Blaj Moise csendőrszervezőt és Cristea közcsendőrt, akik a Dâmbovita megyei Dobrea község közelében teljesített járórszolgálatot, amikor a vihar megverte őket.

— Tűz a Stirbey konzervgyárban. Bucurestiből jelentik: A bufteai Stirbey-konzervgyárban ma reggel 3 órakor tűz ütött ki amelyet csak reggelre lehetett lokalizálni. A kár jelentékeny, ami azonban biztosítás révén megtérül.

Izv. Leányinternátus Arad

Josif Vulcan 4. Felvesz úgy nyilvános iskolába járó, mint bel- és külföldi magánulókat mérsékelt díjazásért. Allandó tanári felügyelet, korrepetálás és bőséges jó ellátás. Prospektussal szolgál az igazgatóság.

KÜLDJE GYEREKEIT A TENGERT MELLE

Prospektusok és jelentkezések: Dr. Cajal, Str. Anton Pan 38. Bucuresti. Az „Institutul de Fortificare” iskolásgyermekek (fiúk és lányok) számára dr. Cajal egyetemi m. tanár (bucuresti gyermekkórházi főorvos) és Prof. N. Dutescu (testnevelési tanár) vezetésével alatt Carmen Sylvan június hó 15-én megnyitott!

Gondor, szőlői felügyelet, sport, napfürdő, iszapfürdő tengeri fürdő, strand!

RJEN
VALÓDI

IT

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

el!

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, szerdán dupla műsor: Szencziacs előjáték: Lilian Harvey éneklő a legsikerültebb hangosfilmjeinek slágereit. I. Malek a gangszterek között. Malek kettős főszereplésével. II. Mesebeli herceg. Főszerepben: Gustav Fröhlich. Előadások kezdete: Malek 3, 6, 9 órakor, Mesebeli herceg 1/25, 1/28, 1/11 órakor.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőtől: A szenvedélyek rabszolgái. Főszerepben: Sylvia Sidney, Frederick March. Csütörtöktől premier: Aranyos Lily. Főszerepben: Claudette Colbert.

EDISON-MOZGÓ MŰSORA:

Két film egyszerre 3, 6 és 9 órakor 7 és 10 lejes helyárakért. I. Fehér mámor. A szízes új csodái. Leny Riefenthal-lal. II. Felfordult világ. Vigjáték. Vlasta Burian-lal.

SZINKÖR MOZGÓ MŰSORA: (A leghűvösebb nyári mozgó)

Keddől: Péter. Gaál Franciska legnagyobb sikerű vigjátéka. Előtte: Silly Simfonie és Micky Maus. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor. Helyárak: 10 és 17 lej.

APRÓ HIRDETEK

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Mirea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Mindenkinek tudnia kell, hogy finom maradék férfiszöveteket féligyen kaphat Partie üzletben, Reg. Ferdinand 3, udvarban.

Ajuzozó gép, majdnem új, olcsón eladó. Terkéltaub M. Oradea, P. Mihai Viteazul 5.

Tanárjelölt előkészítő pótvizsgára és felvételre készít ellenében. „Lelkiismeretes” jellegre a kiadóba.

Vidéki városban kőser háztartás önálló vezetésére házvezetőnő kerestetik fizetési igény megjelölésével. Cim a kiadóban.

Megbízható, főzni tudó zsidó leányt keresek azonnalra. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével Kohn Simon Miercurea Nirajului címre küldendők.

Déli napos különbejárati butorozott szoba kiadó. Str. Regina Maria 37, emelet.

Férfi tisztviselő keres lakótársat kellemes, különbejárati butorozott szobához. (Fürdőszobahasználat). Értekezni: Török Mária Str. Stroescu 11a, délután 2 1/2-4-ig, este 8-9-ig.

Elegánsan butorozott szoba, fürdőszobahasználat és teljes ellátással egy vagy két személy részére kiadó. Semlyén Tivadarné, Str. Xenopol 7, I. emelet.

V. POP modern szobafestő és mázoló

Cluj, Str. Berde 2. Épület- és szobafestés modern mintákkal és modern módszerekkel. Különlegességek: Furniros és színes butorspricelés (dukolás) a legújabb eljárások szerint. Tömeggel mázolás és fényezés. Elsőrendű kivitel garancia mellett. Olcsó árak.

Modern csőbutor és csillár detail-kiszolgálásnál is Gyári áron!

KÖZGAZDASÁG

Külön szervezet létesítenek Bécsben a lej árfolyamának fenntartására

A pénzügyi kormányt és a Banca Nationalt erősen foglalkoztatja a román valuta árfolyamának a bécsi pénzpiacra való kedvezőtlen alakulása, amely természetesen hátrányosan hat ki a lej külföldi értékelésére is. Az utóbbi napokban a bécsi piacon már 31 lejért kértek egy szillinget, holott a paritás 22 lejnek felelne meg. Természetes, hogy a szillingnek ez a túlértékelése rendkívül megdrágítja Románia ausztriai importját és emiatt a román importörök még az Ausztriára szóló kontingensüket sem tudják kimeríteni.

A lejnek ezt a bécsi aláértékelését annak tulajdonítják, hogy az osztrák exportörök, akiknek Romániára szóló követeléseik vannak, többnyire kisebb kezek, amelyek a lejdevizát azonnal értékesíteni akarják. A román-osztrák káringmegállapodás értelmében az osztrák egybanknak nincs beavatkozási

lehetősége a lej árfolyamának alakulására. Emiatt a lej kurzusának a bécsi piacon való fenntartására nézve két megoldás terve merült fel. Az egyik szerint a Banca Nationala vezetésével külön hivatalt állítanak fel Bécsben, amely a lejdevizára szóló eladási ajánlatokat felveszi és egyben az osztrák importörök részéről jelentkező lejkeresletet kielégíti. A másik terv szerint maguk a román piacon dolgozó exportörök létesítenek egy oly szervezetet, amely az osztrák exportörök lej-követelését az osztrák importörök lejigénylésével kompenzálja. Szakkörök ezektől az intézkedésektől a lej bécsi árfolyamának emelkedését és ezzel az Ausztriából Romániába irányuló export felélénkülését várják. Kérdés azonban, hogy ezeknek a terveknek a megvalósítását mennyiben fogja megnehezíteni az új romániai külkereskedelmi rendszer.

Az erdőkinctár csökkenti a saját rezsiben való termelést

Mindent a szövetkezeteknek. A magántermeléssel most sem törődik a CAPS

Bucuresti, junius 25. (Az Uj Kelet tud.) A földművelésügyi kormány nemrégiben új munkaprogramot dolgozott ki az autonóm erdőpenztár számára, melynek gerincét az a törekvés képezi, hogy a CAPS a lehetőséghez képest csökkentse a saját rezsiben való termelést.

Ezzel a törekvéssel annak az elhatározásnak kellene egyúttal járnia, hogy a kormány karolja fel annak a magántermelésnek az érdekét, amelyet az utóbbi években a CAPS prédájával dobott oda. Mert a romániai magántermelést nem az exportnehézségek, nem a krízis és nem a bizalmi válság őrít meg, hanem a CAPS és az a politika, amely a nehezes és alkalmazkodásra képtelen, bürokratikus kincstári erdőtermeléssel próbálta pótolni és helyettesíteni azt a magántermelést, amely Románia faiparának a nemzetközi piacokon helyet és megbecsülést vívott ki.

A kísérlet, amelyet az ország egyik legszámottevőbb iparágának feláldozásával hajtottak végre, messze elmaradt a várakozások-

tól. A kincstári termelés minden monopól és minden adómentesség ellenére sem tudja betölteni azt az irt, amit a magánvállalkozás háttérbeszoritása teremtett. A kormány azonban most sem ennek a magántermelésnek a favorizálására törekszik, hanem az egyik rosszat a másikkal pótolja és a kincstári erdőségek kitermelésre érett faanyagát a szövetkezetekkel próbálja feldolgoztatni.

A nemzeti szövetkezeti hivatal a napokban köriratban értesítette vidéki szerveit, hogy a CAPS a földművelésügyi minisztériummal karöltve, mindenütt, ahol csak lehet, fakitermelő szövetkezeteket akar létesíteni és a már meglévőket intenzívebb munkára ösztönözi. Amennyiben ezek a szövetkezetek megfelelő erdőállományt találnak, amelynek kitermelésére vállalkozni óhajtanak, elégséges, ha a szövetkezet vezetősége erre vonatkozó elhatározását közli a CAPS-szal és egy rövid leírást nyújt arról, hogy miképpen gondolja a kitermelést lebonyolítani.

Az Astra vagongyár százmillió jelzálogkölcsöne. Az Ipari Hitelintézet 100 millió lej jelzálogkölcsönt kebelezett be az Astra vagongyár ingatlanaira. Ezzel a bekebelezéssel rendezést nyertek az Astrának az Ipari Hitelintézetrel szemben fennálló régebbi tartozásai.

A bucaresti tőzsde az elmúlt héten hullámzó volt. A fixkamatozású papírok tartottak voltak, az árfolyamok alig változtak. A Stabilizarea változatlanul 63, a Desvoltarea 43 1/2, az 1933 évi renta 46, az Inzestrarea 58, az adóbon 29.25. A Renta Impropriétéireiből jelentősebb tételek kerültek az elmúlt héten piacra és az árfolyamuk fél ponttal 39 1/2-re lanyhult. A bankrészenyek hullámzóak. A Banca Nationala 25 lejlel 4950 lejre, a Románească 15 lejlel 325 lejre javult, a Credit Român változatlanul 250 lej, a Credit Industrial 555 lej, míg a Comro 20 lejlel 140-re lanyhult. A biztosítási papírok hullámzóak, a Dacia-Románá 100 lejlel lanyhult, a Generala ugyanannyival javult. A petróleumrészenyek lanyhák, az ipari részenyek tartottak.

Bucurestibe költöztek a cluji Groedl-vállalatok. A Groedl-konzern érdekltségéhez tartozó Călătele Erdőipar rt., amely egyébként felszámolás alatt áll, székhelyét Cluj-ról Bucurestibe helyezte át. Hasonlóképpen járt el az Arboria rt. is. A két átköltözéssel az összes romániai Groedl-vállalatok: Swag, Carpatina, Călătele, Arboria, Bucurestiben központosították adminisztrációjukat.

Javultak a terméskilátások. Sassu miniszter a következőket jelentette ki a terméskilátásokról: Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a legutóbbi eszések nagyon megjavították a vetéseket és különösen sokat használtak a kukoricának, amelyet már nagyon fenyegetett a szárazság. Ha július közepén és augusztus elején is olyan kiadós esőink lesznek, mint most, akkor bőséges kukoricatermés következik, amely a helyi szükségleten kívül kivételre is fog juttatni. A búzának az aratás küszöbén nem sokat használtak a mostani eszések, a zabot és szanaféléket azonban felélénkítették és megjavították.

Ujabb adóintézkedések. Pénzügyminiszteri rendelet szerint mentesek a pótlilleték fizetésétől a részvénytársaságok házaadó alá eső beépített ingatlanai és mezőgazdasági adó alá eső telkei is, ugyanígy az állam, megye, községek és erkölcsi vagy jogi személyek ilyen ingatlanai is. Mentesek az iparadó alól azok a gazdák, akiknek szeszszőző üstjük van, de akik a szesz törvény értelmében nem tekintetnek iparosoknak, még ha saját szükségleteikön kívül esetleg szomszédjaik számára is termelnek.

Felhívás az összes importörökhöz és exportörökhöz. Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy megjelent a Direcțiunei Reglementării Comerțiului Exterior 1 számú Buletinjé, mely tartalmazza az összes formalitásokat az import- és exportkeresek kitöltésére. A buletin ára darabonként 50 lej, mely a kereskedelmi és iparkamara 9 számú szobájában kapható.

A román exportörök nem szállítanak Görögországba. A román exportörök elhatározták, hogy beszüntetik a Görögországba szóló állat- és fakivitelt, mert a görög devizarendelekek folytán nem kapják meg szállítmányaik ellenértékét.

Csak a minisztérium engedélyezhet adókompenzációkat. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter elrendelte, hogy adókompenzációkat — miután ez adminisztratív jellegű operáció — csakis a minisztérium által adott külön jóváhagyással lehet eszközölni. A pénzügyminisztérium minden esetben meg fogja vizsgálni, van-e helye kompenzációnak?

A pénzügyi perek érdeklik a kormányt. A pénzügyminiszter a pénzügyi perek megfelelő központosítása végett elrendelte, hogy az összes folyamatban levő perek, amelyek a törvényszékek vagy mint fellebbezési bíróság előtt, a táblák előtt vannak, sürgősen terjesztessenek a minisztérium elé — az iratok összes másolatai — hogy a pénzügyminisztérium tudomást szerezhesen a benyújtott periratokban foglalt indokokról és megfelelően intézkedhesen.

Értesítés. Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy nagyon sok palesztinai cég keres üzleti összeköttetést bármilyen szakmában romániai cégekkel. Érdeklődők forduljanak közvetlenül a Román Palesztinai Kamarához Bucuresti, Str. Academiei 8, etaj 2.

Uj fogyasztási illeteket léptettek életbe. A pénzügyminiszter a fényüzési és forgalmi adóról szóló törvény magyarzatának megfelelően, a következő új fogyasztási illeteket állapította meg: keményítő, szénsav, glucoza és dextrina 6%, mütég és gáztartalmu víz 3%, gyümölcszírur és gyümölcsitalok cukor és alkohol nélkül 6%.

A Consum uj száma részletesen ismerteti az új külkereskedelmi rendszer hatását gazdasági életünkre és ezekről, valamint a hét legaktuálisabb gazdasági és gazdaságpolitikai eseményeiről a következő főbb cikkekben számol be a Consum most megjelent legújabb száma: Nemzeti iparunk árpoltikája fordulóponton. A kormány gazdasági bizottsága megállapította az ezévi buza termés értékesítési rendszernek alapelveit. A szeszszőlési koncessziók kiadásának új rendje a legális szeszszőlés újabb visszaesését idézi elő. Magasabb árat és átvételi kötelezettséget kíván a Sel a budapesti Tüzifaorgalmiktól az új román-magyar tüzifaegyezményben. Gazdasági körök kevés reményt fűznek ahhoz, hogy az új külkereskedelmi rendszer megtalálja a kivezető utat a három év óta tartó bizonytalanságból. Fél milliórd lej ártívmot mutat külkereskedelmi mérlegünk ez év első harmadában. A Resita új vezetősége az utóbbi négy év alatt a vállalat pénzügyi helyzetének konszolidálása mellett lényegesen fokozta a vállalat termelését is. Románia vezető faipari-és fatermelő vállalatainak sora egyre gyérül. Fokozott termelés és export ellenére csak minimális rentabilitással dolgozik a romániai petróleumtermelés. A lupoiiai magánbánya megvételére egy német tőkés csoport folytat tárgyalásokat. A pénzügyminisztérium rövid időn belül kibocsátja az állami fundingskötvényeket. Fizetésképtelenségek. Uj cégek és cégváltozások. Közszállítások és árlejtések első furásból olvashatók a Consumban. Kérjen mutatványsszámot a kiadóhivataltól, Cluj, Str. Iuliu Maniu 3. (Postafiók 127.)

SPORT

Románia negyedik lett a Balkán Kupában

Jugoszlávia—Bulgária 3:3 (2:2)

Athénből jelentik: Tegnap délután játszották a Balkán Kupa utolsó mérkőzését Jugoszlávia és Bulgária között. A mérkőzés 3:3 (2:2) arányban eldöntetlenül végződött. A kupát jobb gólaránnyal a védő Jugoszlávia nyerte. A kupaküzdelem idei végleges állása:

1. Jugoszlávia	3	2	1	0	11:4	5
2. Bulgária	3	2	1	0	12:5	5
3. Görögország	3	0	1	2	2:8	1
4. Románia	3	0	1	2	5:13	1

A kupaküzdelemmel egyidejűleg rendezett Balkán labdarugókongresszus egyébként elhatározta, hogy jövőre a Balkán Kupát május 10 és június 10 között Bucurestiben rendezik. A Balkán Kupa elmöke Ivanoff Bulgária, titkára Luchide Románia lett.

DFC Prága—Universitatea mérkőzés lesz ma délután a cluji sporttelepen.

A szezon első teniszeversenye. Pénteken, szombaton és vasárnap kerül előtérbe a Haggibbor-serleg, ez a pompás vándordíj, amely a város összes teniszezőit állítja minden évben sorompóba. Az egyesületek válogatott csapatai küzdenek hét versenyszámban (3 férfi egyes, 2 női egyes, 1 férfipáros és 1 vegyespáros) egymással és a küzdelem most is, mint az előző években, teljesen nyitnak ígérkezik. A védő Universitatea, Tennis Club. Románia, KAC és Haggibbor közül nehé lenne a győzteset előre kijelölni, annyira bizonyos, hogy szebbnél-szebb küzdelmek fogják jellemezni a versenyt. A mérkőzések a Haggibbor Calea Victoriei levo pályán kerülnek eldöntésre igen mérsékelt beléptidíjak mellett. Vasárnap este a versenyek befejeztével a Haggibbor a versenyzők és a közönség számára garden-partyt rendez ugyancsak a tenispályán, külön beléptidíj nélkül.

A párbajtőr európai bajnoki csapatversenyt Franciaország nyerte 3 győzelemmel, második Svédország 2 győzelemmel, harmadik Németország 1 győzelemmel, negyedik Belgium.

Takarékossági könyvecskére

Petrol-gázfőzőt, fagyaltgépet, evészközt, konyhaedényt, üveget, porcellán lejt-olcsóbban

Moskovits & Comp. Cluj (Főpostával szemben)

Vaida Sándor az irredenta

Hathatóság Mőze regém

Cluj, junius 25.

Nem mindennapi élmény kezdte meg tőled vádolt fülkájában, akit a katonai ügyészség cselekménnyel vádolt. Nemcsak pap, hanem kely Mőzes néven ismert új magyar irodalomvel felünt. Budapest szották nagy sikerrel meg a pesti könyvtárral elzött a cluj, azért tartóztatta le, Budapesten kiadgok kezei közé jutászei, amely részledegyi magyarság sorvánt a román politikok inkrimináltak.

Kilenc órakor, a zsufolóság telt meg vádirat felolvasása kihallgatására kerülő gódt hangon tette motta, hogy Csütörtőamely Budapestben jizgatni a román állambicóiónak kielégítirta meg a romániai teni magyarság helytaglalásába kezdett. ről olvassa fel. Kife semmivel sem irt t általában a többségi talanszor megirtak.

A vád tanui sorak sőnek Tira Dumitru hallgatják ki, aki an tartott Daday lakásá lőt nem mond a vádmerte, könyvét nem írila, a Gazdasági Ak szakértő tett vallomá lenti, hogy a könyvnek, bár figyelmesen meri a magyar nyelv Ezután a vád utolőrnagyot hallgatják Dadaynak és későbbkoztak. A tanu elmoztat mindig becsületes te.

A védelem tanui k Emil kapitány, volt mást. Régen ismeri voltak, majd később is iskolában is. A hábor ton küzdöttek és egy ságba. A legjobbakat Mindig jó ember volt aiat toleráns volt a Bud Augustin simkész is kedvezően va ismeri Dadayt és soha la románellenes magamisaai görögkatolikus tanu, aki a már vallbátyja. Kijelenti, hogy mán barát volt mind ragudtak ezért rá. A vonásokban ismeri, m ammagyar nyelvet. B körörrvos szntén gyerdáznak. Becsületes, Biltu az egyetlen tanu ti, hogy Ircay nagygyakran kitünt — mor politikáigattak. — Egyszer azt mor

Vaida Sándor érdekes vallomása és kézzszorítása az irredenta-per főtárgyalásán

Hathavi elzárásra ítélte a hadbírótság Daday Lóránt-Székely Mózes írot Csütörtök című regényéért

A mentőtanuk felvonulása sem mentette meg az ismert magyar írot a súlyos ítélettől

Cluj, június 25. (Az Uj Kelet tud.) Nem mindennapi érdekesség per tárgyalását kezdte meg tegnap a hadbírótság. A vádlott fülkéjében református lelkész áll, akit a katonai ügyészség államellenes büncselekménnyel vádol. A vádlott: Daday Lóránt, negyvenkét éves, Simisna (Somes megye) községbeli református pap. Magas, szikár ember, lekonyuló, szőke bajusszal. Nemcsak pap, hanem író is. Ő az, aki Székely Mózes néven néhány évvel ezelőtt az új magyar irodalomban öserejű tehetségével felünt. Budapesti szindarabjait játszották nagy sikerrel, könyvei jelentek meg a pesti könyvpiacra. Két és fél hónappal ezelőtt a clujai katonai ügyészség azért tartóztatta le, mert „Csütörtök” című, Budapesten kiadott regénye a hatóságok kezei közé jutott és a regény egyes részeit, amely részletesen tárgyalja az erdélyi magyarság sorsát és véleményét nyilvánít a román politikai életéről a hatóságok inkriminálták.

„Irni akartam, nem igazni”

Kilenc órákor, a tárgyalás kezdetekor, zsúfolásig telt meg a tárgyalóterem. A vádirat felolvasása után Daday-Székely kihallgatására került sor. A vádlott nyugodt hangon tette meg vallomását. Elmondta, hogy Csütörtök című könyvével, amely Budapesten jelent meg, nem akart igazolni a román állam ellen, hanem írói ambícióinak kielégítésére, tárgyilagosan írta meg a romániai viszonyokat és az itteni magyarság helyzetét. Ezután regénye taglalásába kezdett. Ezt már írógépelten olvassa fel. Kifejti, hogy regényében semmivel sem irrt többet, mint amennyit általában a többségi napilapok már számtalanszor megírtak.

A vád tanui is védenek

A vád tanui sorakoznak fel ezután. Elsőnek Tira Dumitru deji rendőrfőnököt hallgatják ki, aki annakidején házkutatást tartott Daday lakásán. Tira semmi terhelőt nem mond a vádlottra. Azelőtt nem ismerte, könyvét nem is olvasta. Morar Gavrilă, a Gazdasági Akadémia tanára, mint szakértő tett vallomást. A professzor kijelenti, hogy a könyvet nem találta lázítósnak, bár figyelmesen elolvasta és jól ismeri a magyar nyelvet. Ezután a vád utolsó tanuját, Căpălnă őrnagyot hallgatják ki, aki iskolatársa volt Dadaynak és később is elég gyakran találkoztak. A tanu elmondja, hogy a vádlottat mindig becsületes, jó embernek ismerték.

A védelem tanui közül elsőnek Cătușiu Emil kapitány, volt hadbíró tesz vallomást. Régen ismeri Dadayt. Iskolatársak voltak, majd később együtt voltak a tisztiiskolában is. A háború alatt az olasz fronton küzdtek és egyszerre kerültek fogságba. A legjobbakat mondja a vádlottról. Mindig jó ember volt és a magyar uralom alatt toleráns volt a románokkal szemben. Bud Augustin simisani görögkeleti lelkész is kedvezően vall. Gyermekkorá óta ismeri Dadayt és soha nem tapasztalt nála románellenes magatartást. Căpălnă, simisnai görögkatolikus lelkész a következő tanu, aki a már vallomást tett őrnagy bátyja. Kijelenti, hogy Daday annyira román barát volt mindig, hogy rokonai haragudtak ezért rá. A regényt csak nagy vonásokban ismeri, mert nem ismeri jól a ammagyar nyelvet. Bili Aurel dr. bistrítai kórorvos szintén gyermekkori barátja Dadaynak. Becsületes, jó embernek ismeri. Biliu az egyetlen tanu eddig, aki kijelenti, hogy Daday nagy sovinszta volt. Ez gyakran kitünt — mondja — mikor együtt politizáltak.

— Egyszer azt mondotta nekem Dađay

— mondotta a tanu — hogy Romániában olyan emberek kerültek hatalomra, akik veszedelmeket jelentenek az országra.

Vasile Pop lelkész kedvező vallomást tett. Falubelije a vádlottnak és mindig jóembernek ismerte.

„Akár én is megírhattam volna”

Man Demeter, volt kamarai alelnök, Vaida „numerus valahicus” akciójának egyik vezére, lép most a tanács asztala elé. Man kijelenti, hogy tíz éve ismeri Dadayt és csak jót mondhat róla.

— Olvastam a könyvet — mondotta — az a véleményem, hogy akár az elnök ur, vagy én magam is írhattam volna.

Ugyész: A könyvben szereplő Ituról azt állítja Daday, hogy az őn unokája. Ezzel az Ituval mondatja az író, hogy Romániában korrupció van és hogy Goga is csak úgy jutott költői sikerekhez, hogy a miniszteriumban egy nő járt el az érdekében.

Popa Man: Nincs is unokám. Biztos a fantázia működött — tette hozzá Dadayhoz fordulva.

Vaida Sándor vallomása és kézzszorítása

A teremben nagy derűtség támad, Popa Man helyet foglal a közönség körében, majd a közönségen morajlás fut végig, amikor az ajtóban megjelenik Vaida Voievod Sándor karakterisztikus alakja. Vaida Sándor nyugodt léptekkel a tanács asztala elé lép. Bemondja nacionáléját. Hatvanhárom éves, háztulajdonos. A volt miniszterelnök belépésekor az egész terem közönsége és a tanács összes tagjai is felállanak. Vaidának széket hoznak, aki kis habozás után helyet foglal. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy mi a véleménye a könyvről, Vaida a következőket mondotta: — Az író igyekszik tárgyilagos lenni, amennyiben egy magyar tárgyilagosa lehet abban a tudatban, hogy mindent elveszített, mint egyén és mint nemzet.

Nagy vonásokban ismerteti a könyv tartalmát, amely úgy került hozzá, hogy a hatóságok elküldték neki.

„Nem irredenta, de sovinszta családból származik”

— Nem tartom irredentanak. Végeredményben a magyarság lelkiállapotát rajzolja az író, és a magyarság mindent elvesztett. Azaz, hogy nem mindent, csak a privilégiumokat.

Ezután Vaida rátér arra, hogy gyermekkorában magyar iskolába járt és nem hallott mást, mint „bűdös oláh” és „rühös zsidó”.

— Én jobban szenvedtem, mert egyedül voltam román, míg a zsidók többed magukkal viselték el a sérelmet.

Majd a románságnak a magyar impérium alatti helyzetére tér át Vaida és példákat is fel hoz annak esetelésére, hogy milyen sorsuk volt Erdélyben a románoknak a versaillesi szerződés előtt.

— Dadayt személyesen nem ismerem — mondotta — de tudom, hogy sovinszta családból származik. Nagypája, Daday Elek, ismert sovinszta volt. A harmadik generáció, vagyis a vádlott, már nem olyan vad sovinszta. A következő Dadayak esetleg még kevésbé fognak huzni a magyarokhoz. Ezt a könyvet nem lehet komolyan venni, mert ez csak intoléráns. Mit tegyünk akkor, ha egyenesen inzultáló könyvek kerülnek a kezünkbe.

Befejezésül Vaida kijelenti, hogy a könyv nem lehet veszedelmes az ország érdekeire.

Ezután nagy hatáskeltő jelenet következett. Vaida Dadayhoz lépett, kezét nyuj-

AZ ÜLŐ ÉLETMÓD VESZÉLYEI

A mozgás hiánya, amely bizonyos foglalkozási ágak üzésével jár, a vérben hűgysavat halmoz fel. Ez előbb-utóbb általános rosszulléti állapotot, vagy helyi bántalmakat mint: reuma, farzsába, köszvény, idegzsába, von maga után és igen gyakran a végzetessé válható érelmeszesedésre vezet.

Dr. Fleury egyetemi tanár a párisi tudományos akadémián tartott előadásai alkalmán rámutatott az ülő életmód veszélyeire. Ugyanakkor megmagyarázta azt is, hogy az ülő életmódot élő embereknek, de általában mindenkinek aki 40 éven felül van, URODONAL-t kell szednie, mert az a hűgysav leghatásosabb megbontója.

URODONAL

elejét veszi a köszvénynek, hűgysavlerakodásnak, epekőnek, reumának és vesebántalmaknak, valamint a már meglévő ilyen betegségeket kigyógyítja.

Kapható gyógyszerárakban és drozériákban

tott, megrázta a kezét és magántikára kíséretében elhagyta a termet.

Barbu ügyész vádbeszéde és dr. Mircea Georgescu védőbeszéde után a hadbírótság tanácskozárra vonult vissza. Izgalmas várakozás után hirdette ki verdiktjét a had-

bírótság, amelyben Dady Lórántot hathavi fogházra, 10 ezer lej pénzbüntetésre és politikai jogainak 10 évre való felfüggesztésére ítéli. A hetvenöt napos vizsgálati fogságot az ítéletbe nem számította be a hadbírótság. (H. E.)

Iunian és Argetoianu felé orientálódik a Goga-párt

A Goga-Cuza fuzió meggyűlésének következményei

Bucuresti, június 25. (Az Uj Kelet tud.) Egyik előző számunkban megírtuk, hogy a Goga és Cuza közötti fuzió tárgyalások egyelőre megszakadtak. Ezzel kapcsolatban a fővárosi lapok tudni vélik, hogy a fuzió perpektíváját Goga két legkomolyabb támasza: Petrovici professzor, volt miniszter és I. Valjean, volt kamarai alelnök akadályozták meg. Ugy Valjean, mint Petrovici arra az álláspontra helyezkedtek, hogy Goganak meg kell maradnia a kormánypártok tevékenységének vonalán s nem szabad odaadnia magát alacsonyabbrendű agitációk eszközüül. A nemzeti agrárpárt együtt haladhat a nacionalista csoportokkal, de nem szabad beolvadnia sovén és szélsőséges áramlatokba. A Valjean laká-

sán tartott megbeszélés alkalmával, amelyen részt vett Goga is, megállapították, hogy a jobboldali agitáció lényegében a gazdasági nyomoruság kifejezése és hogy az ország legfőbb gondját a nagy gazdasági és pénzügyi kérdések megoldása képezi. S minthogy Iunian és Argetoianu is a Gogához hasonló álláspontot képviselnek a gazdasági kérdések megoldását illetően, Goga számára az volna a legjobb politika, ha megállapodást létesítené Iuniannal és Argetoianuval.

A Zorile értesítése szerint Goga állítólag belátta ennek az érvelésnek a helyességét és felhatalmazást adott alvezéreinek, hogy ebben az irányban kezdjenek tárgyalásokat.

Hírek az épülő országból

Mose Smilansky, a „Bustnai” című mezőgazdasági folyóirat legutóbbi számában arról ír vezércikket, hogy mennyire megváltoztak a galileai telepések kilátásai az utóbbi két esztendő alatt. Éveken át Galileát Palesztina azon vidékének tekintették, ahol alig vannak számbajöhető gazdasági kilátások. A délvidéki naranctermeleléshez fűződő nagy várakozásokkal szemben Galilea teljesen visszaesett. A helyzet most alapjában megváltozott. Palesztina piaca lényegesen megerősödött, az új bevándorlók olyan mennyiségben vásárolnak tejet, tojást, zöldséget és gyümölcsöt, hogy mindenképpen kifizetődik a termelés növelése. Ehhez jön még a nagy földéhség és a földárak óriási emelkedése a délvidéken. Nagy jelentőséggel bír az a körülmény is, hogy a Baliban több helyen találtak vizet. Metullahban is kilátás van vízforrásokra. Számos helyen sikerrel járt a beltérjes zöldség-ültetvények bevezetése. Különösen kiemli Smilansky a németországi

szakértők eredményes munkáját Betaniában, Tiberiás mellett. Kiemeli továbbá a Kadoorie alapítványból létesített mezőgazdasági iskola és mintagazdaság jelentőségét és elmondja, hogy egy tserkeszi paraszt, amikor meglátta az iskola természetét, letérdelt és megcsókolta a földet. Mindezen momentumok a Galil fellendülését és szebb jövőjét jelzik.

A jeruzsálemi városi tanács félmillió fontos kölcsönt szándékszik felvenni öt éves városfejlesztési tervének keresztülvitelére, mely az utak megjavítását, parkok ültetését, a vízellátás tökéletesítését és a főutak csatornázását irányozza elő.

Az Emek Jezreel-i gazdaságok ezévi szőlőtermését 50.000 ládára becsülik (tavaly 42 ezer láda volt), a többi gyümölcsfajták termését 4000 ládára. A gazdaságok a Tenuával, eladási szövetkezetükkel karöltve azon fáradoznak, hogy megfelelően szabályozzák a piaci árakat és italként vezessék be a bel-földi piacra a szőlőt.

teltek tudomására hozták palesztinai cég kereset bármilyen szakmában. Érdeklődők forduljanak Palesztinai Kamarához június 8. etaj 2. A fenyűzési és forgalmi helyes magyarázatának kezdő új fogyasztási illeget: keményítő, szénsav, 8%, müjég és gáztartalom nélkül 6%. részletesen ismerteti a rendszer hatását gazdagságról, valamint a hét és gazdaságpolitikai kezdő főbb cikkekben szöveget megjelent legújabb árpolitikájára forduló gazdasági bizottsága megüzartermés értékesítési t. A szeszlosztási kor új rendje a legális visszaesését idézi elő. átveheti kötelezettséget pesti Tűzifaforgalmi törzifaegyezményben. és reményt fűznek ahalkereskedelmi rendszer utat a három év óta. Fél milliárd lej akreskedelmi mérlegünk. A Resita új vezetője alatt a vállalat pénzzszoliditása mellett lévállalat termelését is. ri- és fatermelő vállagyéről fokozott termes csak minimális rentaromániai petroleumteragánbánya megvételeort folytat tárgyalásotérium rövid időn beami fundingskötvényeket. Uj cégek és cégváltó és árlejtések első foronsumban. Kérjen muhívataitól, Cluj, Str. afiók 127.)

IRT
egyedik lett Kupában
Magyarország 3:3 (2:2)

Tegnap délután játszott utolsó mérkőzését Jugoszlávia. A mérkőzés eldöntetlenül végződött. A védő Jugoszlávia nem idei végleges állása:
3 2 1 0 11:4 5
3 2 1 0 12:5 5
3 0 1 2 2:8 1
3 0 1 2 5:13 1

egyidejűleg rendezettgresszus egyébként ele a Balkán Kupát mászótt Bucurestiben rendezta előné Ivanoff Bul-Románia lett.

stítatea mérkőzés lesz orttelepen. Pénteken, ap kerül eldöntésre a a pompás vándorj. teniszeseit állítja minAz egyesületek váloenek hét versenyszámói egyes, 1 férfipáros mással és a küzdelem években, teljesen nyilt- C és Haggibbor közül előre kijelölni, annyibbnét-szebb küzdelmek ersenyt. A mérkőzések Victoriein levő pályáin ren mérsékelt beletipnap este a versenyek bor a versenyzők és a garden-partyt rendezlyán, külön beletipj

baajnoki csapatverseny 3 győzelemmel, másogyőzelemmel, harmadik emmel, negyedik Bel-

Kossági cskére
altgépet, evőszekőt, et, porcellánt leg- bban
Comp. Cluj
szemben)

istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

IRTA: SCHÖN DEZSŐ (7)

Kodifikált Rabbi Jakob ben Asér, aki a rituálékra vonatkozó gyűjteményeket dolgozta fel forrásokra való utalás mellett. Azóta is folyton irnak könyveket és szaporodik a megszorítások száma. S mindezt a nép érdekében! Ezért kinlódta, ezért gyűjtöttek kétezer esztendőn keresztül... és magáról a népről megfelejtkeztek. Nem adtak neki egy kis érzést, lelket, hitet, meleget...

Igaz — folytatta a gondolatot — Bál Sém idejében sem vették észre a ragyogó napsugarat. Pedig egyik tanítványa azt állítja, hogy Bál Sém idejében nem érezték saját szükségleteik hiányát, csupán a Sechina kedvéért imádkoztak... S a többi teremtmények is az emelkedettségnek olyan fokát érték el, hogy egy másik tanítvány szerint, amikor Bál Sém kiment a szombatba szent arájának, Szombatnak fogadására, a mezőn legelésző juhok illedelmesen két hátsó lábukra állottak, akár az emberek. De a vilnai gógós rabbinusok nem akarták megérteni, hogy egyetlenegy zsoltár, amit az egyszerű zsidó ember őszintén és érzéssel elmond, többet ér, mint ezer pilpul. Hogy amikor néhány jámbor zsidó imádkozik, olyan harmóniával, mely értelmét a kávéból, a lelki elmélyülésből nyeri, az Uristennek olyan öröme telik ebben, mint a leviták énekében telt a Templom idejében... Ezek a rabbinusok a gólusz fegyvereit szedték elő, chéremet hirdettek, sófárt fújtak, kalodát állítottak fel a vásárokon és közben nem vették észre, hogy a chaszidok a nép szívéhez szólnak.

De mit akart Reb Duved Friesenhausen? — tépelődött Reb Majse Teitelbaum. Irigység, bosszu vagy más emberi gyarlóság készítette erre? Vagy talán rajta keresztül akarja megüzenni a harcot a chaszidizmusnak? Most, Bál Sém és tanítványai után?...

Reb Majse Teitelbaum teljes szívből sajnálta egykori rabbi-ünökét. Elhatározta, hogy ha nyilvánosan bocsánatot kér tőle, mint ahogyan nyilvánosan megsértette, örömmel és szó nélkül megbocsájt neki.

Másnap reggel a rabbi Reb Duved Friesenhausen iránt érdeklődött. Smelke adta meg a felvilágosítást:

— Az éjjel megszökött a városból. A felesége és gyermekei zsákba varrták és szekéren csempésztek ki a városból.

— Megfenyegette valaki? — kérdezte a rabbi ingerülten.

— Senki sem fenyegette meg — válaszolt Smelke — csak a barátai tanácsolták, hogy még az éjjel hagyja el a várost.

A rabbi nem elégitette ki a választ. A zsákbararás mögött sokkal súlyosabb indokokat sejtett. Ugy rémlett neki, mintha Smelke hangjából a káröröm csengne ki. Sójárott és intett Smelkének, hogy elment. Reb Duved Friesenhausen nevé soha többé nem vette az ajkára és nem engedte, hogy előtte szóba hozták.

A rabbi sóhajtott és a hívők erről tudomást szereztek. Ettől a perctől kezdve Reb Duved Friesenhausen földönfutó lett. Városról-városra vándorolt s a rossz hír úgy járt előtte, mint a hosszúra nyult árnyék őszi alkonyatkor. Szabolcsban úgy tudták, hogy chrémben van az egykori újhelyi dajén, mivelhogy istentagadó lett. Biharban azt híresztelték róla, hogy fáknél hagyta feleségét és gyermekeit. Az egyik helyen Sabbatai Cvi, az álmissias utolsó hívének tartották, viszont a másik helyen az anglikán egyház misszionáriusát látták benne. Titokzatos kezek rátették a rágalom-nyergét és gondoskodtak róla, hogy a hír eljusson a legtávolabbi zugba. Ahol megjelent, botrányok között kergették tovább és a higgadtabbak is kitértek előle. A végén az öreg tudós a nevé se mondta meg és szegény falusi zsidóknál huzódott meg egy-két napig, akárcsak minden más koldus. Egy teljes esztendő múlva jutott el Gyulafehérvárra, ahol dajéni állást kapott. De ide is eljutott a hír. Harcok indultak meg a személye körül, a hitközség két pártra szakadt, de a szerencsétlen ember, a harc első heteiben bánatában meghalt.

Messzi idegenben meghalt Reb Duved Friesenhausen anélkül, hogy családját viszontlátta volna. Családjá számára már azon a szomorú éjszakán halt meg, amikor zsákba varrták és kicsempésztek Újhely városából. Gyulafehérvár zsidói eltemették Reb Duved Friesenhausent és elküldték Újhelybe a hirt: beteljesedett az első Teitelbaum első ellenségének sorsa...

HETEDIK FEJEZET

A sighet-i zsidókhöz intézett levél rövid volt és kategorikus. Olyan emberek szoktak így írni, kik tudatában vannak... atalmuknak:

„Miután hallottam, hogy hitközségeitek és a vármegye rabbit és tanítómestert keres, közlöm veletek, hogy egyetlen fiam, Reb Eluzer Niszen méltó erre a

tisztásra. Tudása olyan mélyeség, akár a régi kódex-írók. Szent ember, jámbor és vallásos. Bár egy apa nem tanuskodhatik fia mellett, én felfedek egy arasznyit és letakarok kettőt. Nem kell majd restelkednetek miatta, sem ezen, sem a más világon“.

Reb Majse Teitelbaum letette a tollat és átfutotta a sorokat. Még eszébe jutott Ezsásjás próféta szava és hozzáfűzte: „Ha pedig engedelmeskedtek, a föld legjavát fogjátok élvezni.“ Alaknyaritotta a nevét.

— Nos, mit gondolsz Munis, elhozzátok a jövő héten a „rabbi-level“-et? — kérdezte és a várakozókhöz fordult:

— Igenis, rebe.

— És te hogyan vélekedsz, Majse?

— En is úgy gondolom, rebe.

— Hát akkor menjetek, szerencsés órában.

Átadta a levelet és bucsura nyújtotta kezét. A két szigeti zsidó, Munis Pollák és Majse Katz döngő lépéssel hagyták el a házat. Azzal a szilárd elhatározással indultak vissza, hogy mindenáron megszerzik a „rabbi-level“-et a rabbi egyetlen fiának.

1836-ot irtak és Reb Majse Teitelbaum közel három évtizede volt már a magyarországi chaszidizmus látható feje és hirdetője. A kolerajárvány óta a sighet-i rabbi-ügy volt az ő első komolyabb világi ténykedése. A kolera, mely Galiciából jött át Magyarországra, főleg a határszéli megyékből szedte áldozatait. Zemplén, Sáros és Máramaros megriadt zsidósága Újhelybe özönlött, hogy a rabbitól kérjen segítséget. A rabbi pedig felvette a harcot a koleraival és segített a zsidóságon.

Reb Majse Teitelbaum nem adott újfajta csodarecepteket, amitől a kolera messzire elkerülte volna a recept-tulajdonos házatát. Küzdött ugyan a kolera pszichózis ellen is, osztoztatott ugynevezett kolera-keméakát és a fejevesztett emberek halálfélelmét ezzel próbálta legyűrni. A módszer azonban, mellyel a kolera ellen küzdött, más volt. Az egész hegyalján hirdették az ő nevében, hogy az emberek ragaszkodjanak szigorú chaszid életrendhez, mert akkor nincs okuk az aggodalomra.

Miből is áll ez a chaszid életrend? Mindennapi fürdés, étkezés előtti kézmosás, friss és egészséges étel-élvezés, a természet iránti rajongás, szóval csupa higiénikus intézkedés, amely utjában áll az epidémia terjedésének. Hozzájárult a kolera leküzdéséhez az is, hogy sokezer ember sereglett össze az újhelyi udvarban, ott akartak lenni a rabbi közvetlen közelében, mert csak ott érezték magukat biztonságban. Az udvarban a rabbi gárdistái jó chaszid szokás szerint bőseges adagokban szolgálták ki a pálinkát, ami járvány idején kitünő fertőtlenítő szer. A külvilágtól való elkülönítés és a higiénikus életrendnek vallási fanatizmussal való betartása tényleg leküzdötte a kolera.

Reb Majse Teitelbaum csodatevő híre napról-napra nőtt. Tudományosan megállapított tény, hogy az 1831-es kolerajárvány idején zsidók között a legritkábban fordult elő halálesset. A higiénikus chaszid életrend és a szuggesztív erő csodálatos módon immunissá tette az embereket a koleraival szemben.

A kolera veszélye már elhárult a hegyvidéki lakosság feje felől, amikor egy kiméletlenebb ellenség jelentkezett: a parasztlázadás. A koleraival egyidejűleg a parasztságban az a gyanu kezdett fellépni, hogy a pusztulás okai az urak és a zsidók, mert őket nem bántja a kolera. Az urak és a zsidók, akik tudnak védekezni a kolera ellen, szándékosan vesztik el a parasztságot. A fellázadt parasztság szörnyű ítéletet tartott: gyilkosságok és gyújtogatások voltak napirenden. Hetek múlva, amikor Pécs igyekezett megrendszabályozni a lázadó parasztságot, a parasztok vérengzését egy még kegyetlenebb megtorlás követte. Szóval jó idő telt bele, míg a határszéli megyékben és így az újhelyi udvarban is minden visszatért a régi kerékvágásba.

Hogy a szigeti zsidók elmentek, a rabbi odaszólt Smelkének:

— Hívd be Reb Luzer Niszent.

A rabbi egyetlen fia a negyvenes évek végén járó, zárkózott ember volt, kinek sohse lehetett szavát venni. Felnőtt ember volt, amikor az apja életében forradalmi változás állott be és ez a változás benne nem talált visszhangra. Fiatal kora óta kabbalisztikus műveket bujt és eljutott azokra az örök hűfédte csúcsokra, ahol kevésszámú, kiválasztott és szentéletű elmélkedőnek szokott megnyilatkozni a titkos Tan. Az elméleti kabbala híve volt. Ez az irányzat szöges ellentétje a chaszidizmusnak. Amíg az első szigorú aszkézist követel, bójtót, sanyargatást, a vágyak kiirtását, szóval meggyilkolását mindannak, ami anyagi az emberben, addig az utóbbi a pozitív életigenlően alapszik. Reb Luzer Niszen utolsó Mohikánja volt annak az iskolának, mely a kabbalisztikus tanítások végecélját nagyfokú önmegtartóztatásban és a legmagasabb nívón álló etikában látta. Idegen volt számára a praktikus

chaszidizmus: a vásári zaj, a közvetítési díjjal járó intervenciók s a táborok közötti versengés. Ama kevesek közé tartozott, kiknek lelkében a világ minden fájdalma visszhangra talált. Rabbi Mose Cordovero Párdesz című műve volt a kezében, amikor Smelke rányitott. Hillél tételén tündökött és határozottan ellene volt annak, hogy valaki az emberszeretetet az egész zsidó tanítás sarkpontjának tartsa. Sokkal több kell, mint ember szeretet. Ha a zsidóság etikai tartalma ebben a tételben összpontosulna, rég nem maradt volna belőlünk semmi. És az ember a szerethez sem bír eljutni csak úgy, ha előbb megöli azt, ami anyagi és állati benne. Mert így, természeténél fogva, az ember nem szereti felebarátját. Sőt, az irgalom, mely a szeretnél sokkal alantasabb fokozat, szintén nem eleven érzés benne. Béna, csonka és nyomorék kell legyen az emberi test, hogy kiváltsa az irgalom érzését a felebarátban. De hát miért zavarták meg? Mit akar tőle az apja? Reb Luzer Niszen, aki csak a legkritikább esetekben szokott emberekkel érintkezni, úgy nézett rá, mint akit mély álmából költöttek fel. Kérdés és csodálkozás volt naiv gyermekszemeiben, amikor apjához bement.

— A máramarosi zsidók rabbi-levelt fognak neked hozni — jelentette be a rabbi.

Reb Luzer Niszen mehökkent. A szenvedő embert belső fájdalom mardosta, arca eitorzult.

— Hogy én is rebe legyek, mi? Hogy utánam is szaladjon a tömeg? A teremtés koronájának szabad akarata van, választhat a jó és rossz között és én nem akarom őt megfosztani ettől a szabad akaratától. Apám, én nem bírom nézni ezeket az embereket, akik hozzád jönnek, annyira sajnálom őket. Látom, hogy mindent szeretettel fogadnak és akkor se szólnak semmit, ha a fejükre taposok. Idáig sülyedt az ember... —

— Rám céloz, fiam? Ebben is igazi caddik vagy. Ha apád hibát követett el, a tóra parancsaira kell felhívnod figyelmét. Nem nyíltan kellene dorgálnod, hanem azt kellene mondanod: „A tórában így és így van megírva.“

— Apám, — nyögte Reb Luzer Niszen — én is elmélyedek a tóra titkaiba, nekem is megnyilatkozik a tan, érzem, hogy van mondanivalóm, de én nem leszek rebe, én nem látok semmit, ha kvitlit veszek a kezembe... —

Reb Majse Teitelbaum csupa könyörület volt vergődő gyermekével szemben:

— Nézd, fiam, fontos az erős, megingathatatlan hit. Ma is volt nálam két ember, egyszerre jöttek, mert falubeliek és rokonok. Amikor kimentek a szobámból, megjegyeztem Smelkének: látod, az egyiken segitettem, a másikon nem.

— Honnan tudod?

— Az egyiknek hite volt. Ezen segitettem. Meglátod, nemsokára el fog jönni, hogy halálkódjon. A másik kételkedett, az nem lehet segíteni.

— De amikor Bál Sém gyermekei így gondolkoznak... —

— Nem értem, mire célozol?

— A napokban egy kis füzet került a kezembe és abban láttam, hogyan vélekedett a medziburi Reb Burech a caddik hivatásáról. Elgondolását példával magyarázza. A példa egy királyról szól, kinek kapujában egyszerű katonák állanak őrt és minél beljebb hatol az ember, minél közelebb ér a királyhoz, annál előkelőbb gárdával találkozik. Úgy, hogy közvetlenül a király előszobájában, az ország legmagasabb tisztje ül. Aki be akar jutni a királyhoz, az előbb a portánál kell, hogy megálljon. A katona megállítja és pár garasért tovább engedi. Minél közelebb kerül a királyhoz, annál előkelőbb örökkel találkozik és ilyen emelkedő arányban kell pénzeket hullatnia. A király közvetlen előszobájában pedig már komoly összegeket kell adnia. Ennek a tanulsága az, — magyarázza a medziburi Reb Burech — hogy az a caddik, aki kevés pénzzel beéri, arra csak a külső kapuk őrzését bízták... —

— Látod, Reb Eluzer Niszen, ezért vagyok én ellensége annak, amit általában „gelt oszbéth“-nek neveznek. Sohse kérek pénzt, sohse taksálok meg senkit. Sohse kérdeztem meg senki nevét azért, hogy nevének betűit számértékük szerint összegezzem és azt pénzre váltsam át. Tanácsot és vigasztalást kell, hogy nyújtsanak a caddik annak, aki hozzáfordul... —

— De én nem vagyok csodatevő — hebegett Reb Eluzer Niszen.

A rabbi próbált könnyíteni rajta:

— Persze, hogy nem vagy csodatevő. Én sem vagyok az. Isten és a mi erős hitünk tesz csodát. A chaszidizmus úgy, ahogy van, az igazi út, melyen a zsidóságnak haladnia kell. Rendíthetetlen hitet és bizodalmat kell adni a népnek, meg kell óvni a külső befolyásoktól, hogy átmenethessük a jövőbe. A csodatevés nem cél, csupán eszköz. Fontos, hogy a nép kövesse azt a helyes utat, melyet mutatunk neki, de ha nem bír erre az utra térni, csak csodák segítségével, ám jusson így el oda. Amikor a gyermeknek cukrot adsz, hogy tanuljon, ott se cél, hanem eszköz a cukor. A talmud szerint, amikor Rabbi Akiba látta, hogy miközben ő tanít, a nép szundikál, erősebb eszközökhöz fordult és felcsigázta érdeklődésüket. Azt mondta ilyenkor: „Vajjon mi tette Esztert méltóvá, hogy százhuszonhét ország fölött uralkodjék...?“

(Folytatjuk.)

HIR

— Mindent elvert a közösekben. Szatmárról Agris közösekkel vasárnapra között felhőszakadás esett. A két órát át tartó eső teljesen tönkre tette a termést. A vihar fákat több kisebb házat ledöntött, ságát pánik vette elő.

— Halálosvégi gázolás. Tegnap a késő esti órákban az egyik vagonból Pál 56 éves. Vástea közösek keresztlát a kijáratban a pillanatban robbant fel a motoros alkalmozottak hangos szalost, hogy térjen ki a Szallos ugylátszik nem lehetett, tovább lépeget következő pilanában a szerencsétlen embert és állomási rendőrség száll helyszínre, majd utasítást lát szállítsák be a törvénytétetbe.

— Idegesség fejfájás rosszul, levertség, bág esetében a természetes, serüviz az emésztőszervéből eredő zavarok megszünteti, az étvágyat visszaadja a testnek és szeségét.

— Tóth Sándor lapjának ment és olvasott „Ellenőr“ jelent. Az „Ellenőr“ új lemeze, mint tartalombar götte a lap előző száma Sándor lapját országszerték. Az új számból kiemekeket: Kovács Dezso emlévalachicus“ és a román Sándor: A magyar színész Sándor: Huszonhárom ügyben; Nagy Zoltán: Nkiállítás; Vlad főorvos nyaralattási akciója; stb. rovatában beszámoló az elgzadsági eseményeiről. A tó az országban minden pályaudvarokon.

— Nagy a pénzűség Bécsből jelentik: A Neue Nemetországban a kinst sok folytán olyan mérve bőség, hogy a napipénz esett vissza. A Reichsbank vábpi piacra, úgyhogy jelenleg márka értékű ily váltó va

— Egy Urodonal-kura idegrárgásokat, nevrálgát gázképződést (felfuódást) előmozdítja a táplálkozásból a felesleges hűgysavat legelterjedtebb ilyenemű.

— Megkezdődött a fra gyakorlat. Fárizsból jeAtlanti hajóraj 80 egység tositották s kezdetét vet hadgyakorlat, amelynek nyugati partvidék egész had kifut a nyílt tenger

— Titulescu elutazott bol jelentik: Titulescu együtt Párizsba utazott. vel Radulescu alminiszter cíá követ, Jugoszlávia és curesti ügyvivői és a külü mélyzete voltak jelen az

— A danzigi szenátus ország pénzügyi segítségük: A danzigi szenátus ország segítségét a pénz devizaellenőrzési rendszer folyólag előállított nehézség tény még nehezebbé fog szág közti gazdasági kap

— Letartóztatták a mo gét parancsnokával együtt A határvidékről érkezett Moszkvában a belügyi né tere leváltották és őrizet palota őrségének paranc személyzetével együtt. Az titkos rendőrség személy hírlik, hogy az őrizetbe vád, hogy szovjetellenes tetést tartottak fenn s e mozdulásban részes elem egdedtek őrségi szolgálát

HIREK

— **Mindent elvert a jég Micula és Agris községeiben.** Szatmárról jelentik: Micula és Agris községeket vasárnap délután 4 és 5 óra között felhőszakadás érte. Utána jégeső esett. A két órát át tartó diónagyságu jégeső teljesen tönkre tette a két falu minden termését. A vihar fákat tépett ki tövestől és több kisebb házat ledöntött. A falvak lakosságát pánik vette elő.

— **Halálosvégi gázolás a cluji állomáson.** Tegnap a késő esti órákban a cluji állomáson az egyik vagonból szállott le Szallos Pál 56 éves, Vástea községbeli lakos. Amint a síneken keresztül a kijárat felé igyekezett, abban a pillanatban robogott be a Dej felől jövő Dej-Cluj motoros vonat. Az állomás alkalmazottak hangos szóval figyelmeztették Szallost, hogy térjen ki a berobogó vonat elől. Szallos ugylátszik nem hallotta meg a figyelmeztetést, tovább lépegetett a sínen, míg a következő pillanatban a motoros elkapta a szerencsétlen embert és halálra gázolta. Az állomási rendőrség szállított ki elsőnek a helyszínre, majd utasítást adtak, hogy a hullát szállítsák be a törvényszéki bonctani intézetbe.

— **Idegesség fejfájás álmatlanság, reggeli rosszullet, levertség, bágyadság, szédülés** esetében a természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztőszervek hiányos működéséből eredő zavarok nagy részét azonnal megszünteti, az étvágyat erősen fokozza s visszaadja a testnek és szellemnek régi frissességét.

— **Tóth Sándor lapjának, az országosan ismert és olvasott „Ellenőr”-nek új száma megjelent.** Az „Ellenőr” új száma ugy terjedelmében, mint tartalmában nem marad mögötte a lap előző számainak, melyek Tóth Sándor lapját országoserte közkezeletté tették. Az új számból kiemeljük az alábbi cikkeket: Kovács Dezső emlékére; A „numerus valachicus” és a román néplelek; Hegedűs Nándor: A magyar színészet helyzetéről; Tóth Sándor: Huszonhárom év után személyes ügyben; Nagy Zoltán: Négy erdélyi művész kiállítása; Vlad főorvos dicséretes gyermekgyógyászati akciója; stb. A lap **Közgazdaság** rovatában beszámoló az elmúlt fél évről közgazdasági eseményeiről. Az „Ellenőr” kapható az országban minden hírlapárúsnál és pályaudvarokon.

— **Nagy a pénzbőség Németországban.** Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse szerint Németországban a kincstárjegy-visszaváltások folytán olyan mérveket öltött a pénzbőség, hogy a napipénz 2 és félszázalékra esett vissza. A Reichsbanknak sikerült továbbá Goldiscont Bank váltókat elhelyeznie a piacon, úgyhogy jelenleg már kétszázmillió márka értékű ily váltó van forgalomban.

— **Egy Urodonal-kúra meggyógyítja az idegrángásokat, nevrálgát, ischiast, migrent, gázképződést (felfúvódást), oxidálja a zsírt, előmozdítja a táplálkozást eltávolítja a testből a felesleges hűgysavat.** Urodonal a világ legelterjedtebb ilyenemű gyógyszeré.

— **Megkezdődött a francia hajóraj nagyközlata.** Párizsból jelentik: A francia Atlanti hajóraj 80 egységét Brestbe összpontosították s kezdetét vette a nagy tengeri hadgyakorlat, amelynek terepe a francia nyugati partvidék egész hossza lesz. A hajóhad kifut a nyílt tengerre.

— **Titulescu elutazott Párizsba.** Bucurestiből jelentik: Titulescu tegnap este nejjével együtt Párizsba utazott. A pályaudvaron Savel Radulescu alminiszter, D'Ormesson francia követ, Jugoszlávia és Csehszlovákia bucaresti ügyvivői és a külügyminisztérium személyzete voltak jelen az elutasítáznál.

— **A danzigi szenátus elutasította Lengyelország pénzügyi segítségét.** Varsóból jelentik: A danzigi szenátus elutasította Lengyelország segítségét a pénz leértékelése és a devizaellenőrzési rendszer alkalmazásából kifolyólag előállott nehézségek ügyében. Ez a tény még nehezebbé fogja tenni a két ország közti gazdasági kapcsolatokat.

— **Letartóztatták a moszkvai Kreml őrségét parancsnokával együtt.** Revalból jelentik: A határvidékről érkezett jelentés szerint Moszkvában a belügyi népbiztosság rendelkezése leváltották és őrizetbe vették a Kreml-palota őrségének parancsnokát husz főnyi személyzetével együtt. Az őrséget jelenleg a titkos rendőrség személyzete látja el. Ugy hírlik, hogy az őrizetbe vettek ellen az a vád, hogy szovjetellenes körökkel összeköttetést tartottak fenn s ellenforradalmi megmozdulásban részes elemeket is maguk közé engedtek őrségi szolgálat ellátására.

Kiárusítás

FISCHER S. A.

Bucurestibe költözés miatt

Bucuresti, CALEA VICTORIA 39

CRISTAL, PORCELAN CLUJ, REG. FERD. 6

Hatóságilag engedélyezett és ellenőrzött

Kiárusítás

— **Kiemelik a Cseljuskint.** A szovjetkormány intézkedésére ezen a nyáron expedíció indul a Cseljuskint nevű elsüllyedt jégtörő felszínre hozására. A jégtörő maradványainak nincs sok gyakorlati haszna. Az oroszok inkább muzeális értéke miatt akarják kiemelni a híressé vált hajót.

— **Einstein és Thomas Mann — disz doktorok.** Newyorkból jelentik: A Harvard-egyetem a napokban Albert Einstein professzornak és Thomas Mann írónak disz doktori diplomát küldött. Einstein a tudományok disz doktora lett, míg Thomas Mann a szépművészeteké. A két nagy hírű férfi egyazon időben volt kénytelen elhagyni Németországot, amikor a hitleri kurzus a két korszakos értéket üldözni kezdte. Einstein és Thomas Mann a külföldi intellektueljei előtt is beigazolták, mennyire igazságtalanul üldözték őket a német nemzeti szocialisták. A Harvard-egyetem tanácsa tehát nemcsak tudományos és művészeti érdemeket honorált a kitüntetéssel, hanem egyben állást is foglalt egy olyan rendszer ellen, amely minden progresszív értéket száműzött hazájából.

— **Megszavazta a rendkívüli felhatalmazási javaslatot a cseh parlament.** Prágából jelentik: A kamara tegnap megszavazta a felhatalmazási törvény meghosszabbítását és annak hatályát kiegészítette és kiterjesztette. A javaslatot a kormánykoalíció összes tagja, valamint hat fasiszta képviselő szavazta meg.

— **Halálozás.** Timisoarán hosszas szenvedés után hunyt el Reiszmann Mór börgyáros, akit óriási részvét mellett vasárnap délelőtt temettek el. A gyászbeszédet dr. Dreschler Miksa főrabbi tartotta, aki szívéhez szóló meleg hangon méltatta az elhunyt nagy érdemeit. Akinek nagy akaratereje és farszóságot nem ismerő szorgalma teremtette meg az első nagy börgyárat, ami már 1911-ben a torinói világkiállításon is aranyérmét kapott. De az elhunyt nagy elfoglaltsága mellett is mindig talált időt arra, hogy a II. kerület hitközségi mozgalmaiban is munkát és anyagi áldozatot nem kímélve résztvegyen. Gyászolja nagy családja, felesége szül. Klein Róza, leányai Gizi és Teri, férjezett Auscherné és Sulijmanné, valamint fiai. Reiszmann Mór halála pótolhatatlan vesztesége a spanyol-zsidó hitközségnek, valamint az egész II. kerületi zsidóságának.

— **Az ortodox zsidó felekezet országos képviselői ülése.** Hétfőn, június 24-én az ortodox zsidó felekezet központi bizottsága és képviselőisége Clujon rendes évi közgyűlést tartott. A gyűlésről szóló tudósítást lapunk legközelebbi számában fogjuk közölni.

— **A kínai kormány ösztönít végre akarja hajtani a Japánnak tett ígéreteket.** Nankingból jelentik: A kínai kormány nem akarja írásban adni a japán hadsereg számára ígért koncessziókat. Kijelenti azonban, hogy ösztönít akarja végrehajtani az összes Japánnak adott ígéreteket.

Ma, szerdától a ROYAL MOZGÓBAN nagy dupla műsor:

Premier! Szenzációs előjáték! Lilian Harvey éneklő a legsikerültebb hangosfilmjeinek slágereit. Premier! I. Malek a gangszterek között. Malek kettős főszereplésével, első Európában készült franciául beszéző filmje. II. A mesebeli herceg. Főszerepben: Gustav Fröhlich. Előadások kezdete: Malek 3, 6, 9 órakor, Mesebeli herceg: 1/2, 1/2, 1/2 11-kor.

— **A német Birodalmi Bank egy évre meghosszabbította a transzfermoratóriumot.** Berlinből jelentik: A Birodalmi Bank újabb egy évre meghosszabbította a küldősségek vonatkozó transzfermoratóriumot. Az intézkedés nem vonatkozik a Young- és Dawes-kölcsönök papírjaira.

— **Izületi csuznál és ischiásnál, neuralgius és arthritikus fájdalmaknál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz, reggel éhgyomorral bevéve, gyorsan előmozdítja a gyomor és a belek működését s igen könnyű, lágy székletet, jó emésztést és kellemes közérzetet biztosít.**

— **A cluji aut. orth. izr. hitközség elnöksége a Titkári Hivatal és a Pénztár hivatalos idejét a nyári idényre, augusztus 20-ig terjedő hatállyal, reggeli 7 órától kezdődőleg, megszakítás nélkül délutáni 2 óráig állapította meg és kéri a feleket, hogy ezen osztáshoz alkalmazkodják.**

— **A „Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület”** i. hó 27-én, csütörtökön este pontosan 9 órakor tartja évről 81. rendes tudományos szakkonferenciát a következő programmal: Dr. Ornstein Sándor: Szembetegségek bemutatása. Dr. Unger László: Typo-bacillosis Landouisi solganal B. o. kezeléssel gyógyult esete. Dr. Stern Vilmos: A női sexualhormon. Dr. Walter Leo: Demonstrációk. — Orvosvendégeket szívesen lát a Vezetőség.

— **Tizenhétmillió dollárt örökölt egy bányász család.** Bucurestiből jelentik: Az amerikai konzulátus átíratott kapott a chicagói törvényszéktől, amelyben közlik, hogy a bányász Schöffler család tagjainak 17 millió dollár, tehát 1 milliárd 700 millió lej áll rendelkezésére, amit Henriette Schöffler, az elmúlt században Amerikába vándorolt Christian Schöffler leánya hagyott rájuk végrendeletileg.

— **Ujabb vasúti katasztrófa Oroszországban.** Londonból jelentik: Oroszországban az Orenburg-Omszk vonalon személyvonat kicsiklott. Kilenc halálos áldozata és több sebesültje van a vasúti szerencsétlenségnek.

— **Nagy esőzések a dobudzsai pusztákon.** Bucurestiből jelentik: Tegnap este hatalmas esőzés vette kezdetét a Bărăganban. Helyenként jégeső is pusztított és okozott kárt a vetésekben. Több helyen a vasutovonalak meggyengültek, a vonatok késéssel közlekednek. Techirghiol és Mangalia fürdőhelyeken, valamint Constantán több uccán a víz egy méter magasságra emelkedett és a házakba behatolt. Toprasior községben a telefonközpontba becsapott a villám. Caracal városa szintén víz alatt áll. Báltiben a felhőszakadás okozta kár igen nagy. 4 házba villám csapott. A megyében két asszonyt villámcsapás ölt meg. A telefon- és táviróházak megrongálódtak.

Felhívás a zsidó ifjusághoz!

A nyomasztó gazdasági és politikai viszonyok folytán a zsidó ifjuság ideológiailag sokrétűen differenciálódott. Az ifjusági egyesületek tizei külön-külön keresik különböző utakon a speciális zsidó válságból a kivezető utat. Ha Palesztina megoldást is jelent a kivándorló zsidó néptömegek számára, a galutban maradt és maradni kényszerülő tömegek a legsivárbab jövő előtt állnak. Áll ez elsősorban a zsidó ifjuságra. A reális élet kezdetén levő ifju, hiába keresi a lehetőségeket a gazdasági elhelyezkedésre. A kapuk zárva vannak. Zárva vannak elsősorban, mert a gazdasági válság a zsidóságot is léteinek alapjaiban érinti. Ez általános és mindenkit érintő krízis specifikus okok folytán a zsidóságnál különösképpen súlyos jellegűt ölt, mert:

a) A zsidóság gazdaságilag egészségtelenül van rétegezve. A többség és a többi számottevő iparos és kereskedő osztálya széleskörű mezőgazdasági rétegre támaszkodhatik, ezen osztályok pedig viszonylag biztos egzisztenciális alapot képeznek az intellektuális osztályuk számára. Hol van azonban az östermelésben foglalkoztatott zsidó tömeg, amely közvetlenül a zsidó kereskedelemnek és iparnak, közvetlenül és közvetve pedig a zsidó intellektuelnek képezne a biztos gazdasági alapját?

b) Az antiszemitizmus mértékét nem ismerő agitációja és erőszakossága napról napra súlyosabb gazdasági helyzet elé állítja a zsidóságot és természetesen elsősorban a zsidó ifjuságot.

Országunk alkotmánya és törvényei, valamint a nemzetközi egyezmények teljes jogi, politikai és gazdaság szabadság egyenlőséget biztosítanak számunkra. Jogaink vannak. Ki védi meg azonban őket? A közhivatalokban numerus nullus van. A hadseregnél, az államasutaknál, a postánál még elvettve sem alkalmaznak zsidót. És mindezek dacára a numerus klauzuz politikai program, amelynek ele elsősorban ellenünk zsidó ifjuság ellen irányul.

Tennünk kell valamit. Küzdenünk kell! A zsidó ifjuság egészséges gazdasági ártétegződésért és az antiszemitizmus ellen! A küzdelem azonban mindenekelőtt az ifjuság kötelessége. Az ifjuság érdeke, mert ha a másik generáció állandóan napirenden tartja az „ifjusági problémát”, nem kevésbé igaz, hogy a zsidó ifjusági kérdés és elsősorban a gazdasági probléma megoldására semmi sem történt a valóságban.

Problémái megoldására a zsidó ifjuságnak egységes szervezetre van szüksége! Eme ifjusági egységfront megteremtésére a zsidó ifjuság a Romániai Zsidó Párt ifjusági szervezetének a reorganizálását határozta el.

A helyzet komoly. A feladatok nagyok. A zsidó ifjuság egységfrontjából egyetlen zsidó ifjunak, munkásnak, kereskedőnek, iparosnak és intellektuelnek sem szabad hiányoznia.

Gyalui R. Béla, dr. Hermann Dezső, dr. Friedrich Ernő, dr. Fodor Sándor, dr. Kárp Ferenc, dr. Schwartz Vilmos, dr. Hermann Lajos, Keresztesi Ferenc, Klepner Ferdinánd, Danzig Tibor, Florential Avram, Rosenberger Jenő, Binderweisz Leó, Wolf Ferenc, Treiter Imre, Harnik Sándor, Landau Jenő, Hermann Zwi, Benzec Andor, Grossmann József, Mendelsohn Pinku, Strul Aron.

— **Uj hóhullám árasztotta el az országot.** Bucurestiből jelentik: A meteorológiai állomás jelentése szerint a legutóbbi esőzések dacára tegnap a déli szél újabb hóhullámot hozott amely a fővárosban árnnyékban 30, Délibeszarában 33 fokot ért el. Hétfőn délután a fővárosban és Munteniában nagy vihar volt, éppigy az ország más részeiben és némely helyen a táviróvezetékek is megrongálódtak.

— **Sándor Anna képkiallítása.** Az Ujságíróklubban fiatal, tehetséges festőművész kiállítása látható: a Sándor Annáé. A festőnő bő fantáziára valló, főleg illusztratív természetű akvarelljei és egyéb festményei fejlett rajztudást, erős érzéket a színek és árnyalatok iránt mutatnak. Különösképpen témáinak változatossága kelti fel a szemlélő érdeklődését művei iránt. A fiatal művésznő nem igyekszik a modern izmusok kívánalmaihoz igazodni s inkább a biztos, már bevált utakon halad. Női természetűé hiszen, inkább a mesék és a fantázia világából meríti ihletét, semmint a valóság naturalista, vagy túlzott realista ábrázolásához ragaszkodna, vagy pedig az expresszionizmus, realitásoktól mentes álmaiba merülne. Sándor Anna tárlata élénk érdeklődést vált ki a klub közönsége körében. Tárlatát ezen felül a klubon kívül álló közönség is megtekintheti, teljesen díjtalanul.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Németország belső helyzetének veszedelmessége miatt hozta tető alá Anglia a tengeri megegyezést?

Rómában nem sok reményt fűznek Eden látogatásának eredményességéhez

Az abessziniai probléma mégis középpontjában áll Eden és Mussolini eszmecserejének. Eden csütörtökön új tervek hoz Párizsba. Olaszország negatív álláspontot képvisel a nyugati légi egyezmény ügyében

Franciaország írásos garanciát kér Angliától, hogy nem köt több egyezményt Németországgal

Róma, június 25. Mussolini és Eden első tegnapi eszmecserején az angol-német tengerészeti megegyezéssel, a légi egyezmény terével és a február 3-i londoni javaslatokban érintett más aktuális problémákkal foglalkoztak. A két kormányfő legközelebbi találkozását keddre halasztották, mert a Ducenak részt kellett vennie a svéd-olasz kereskedelmi szerződés aláírásának ceremóniáján.

Az eszmecserevel kapcsolatban több párizsi estilap hangoztatja azt a meggyőződését, hogy a Mussolini-Eden találkozó Rómában nem mellőzhették az olasz-abesszin konfliktus megvitatását sem. A lapok nem bíznak Eden missziója eredményességében. A Havas távirati iroda római tudósítása szerint

az olasz főváros jólinformált körében sem igen bizakodók Eden tárgyalásainak kedvező kimenetelét illetően.

Hangoztatják e körökben, hogy az angol miniszter a keletafrikai ügyben nem hozott közvetítő javaslatot, sőt fel sem vetette a problémát, mert érezte, hogy e tényt fagyosan bírálják el.

Egyébként francia diplomáciai körökben valószínűnek tartják, hogy ma mégis szó kerül az olasz kormányfővel és Eden között az abessziniai kérdésről. Az angol lapok még tovább mennek és a Daily Telegraph és Daily Herald szerint Abesszinia problémája Mussolini és Eden római megbeszéléseinek egyik főpontját fogja képezni.

A 'Neues Wiener Journal' szerint az addis-abebei olasz követség utasította az olasz alattvalókat, hogy tíz napon belül hagyják el Abesszinia területét.

A nemzetközi politikában szerepet játszó körökben úgy tudják, hogy Eden csütörtökön Párizsban új tervek alapján készül tárgyalást folytatni francia kormányfővel.

Római jelentés szerint a légi paktum megvitatását Olaszország állítólag úgy tekinti, mint a február 3-i angol-francia közleményben foglalt többi kérdéssel szorosan összefüggő problémát. A béke megszervezése általános problémájának felelőtlensége az olasz politika egyik fix pontját képezi. Róma tehát nem fogadná el az angol feltevést, amely szerint elsősorban a légi problémát kell megoldani, hogy azután a többi kérdés megoldására lehessen áttérni. Egyidejűleg a római lapok azt írják, hogy a dunai konferencia előkészítése arra enged következtetni, hogy

olyan megoldásra lehet számítani, amely a probléma részbeni szabályozását vonná maga után. Elsősorban egy minimális formula jönne létre, amelyet mindenki elfogadna, tehát Németország is, Ausztria függetlenségét illetően.

Azután szorosabb egyezmények megkötése érdekében folytatnának tárgyalásokat bizonyos számú hatalommal, hogy az első formulát átvigyük a gyakorlatba. E célból kétoldalú kötelezettségeket hoznának létre, amelyek pontosabbak lennének, mint az általános benemavatkozási deklaráció, de e kötelezettségek nem mennének el a kölcsönös segítségnyújtásig, amely Németország ellenkezését vonja maga után. Tehát csak kísérletről és nem tényleges tervezetről van szó.

Eden jelentése az angol minisztertanács előtt

London, június 25. (Rador). Beavatottak tudni vélik, hogy Angliában veszedelmesnek ítélték meg Németország belső helyzetét és

ezért segíteni kívántak neki a tengerészeti egyezmény megkötésével.

Az angolok ugyanis attól tartanak, hogy a hitlerista rezsim összeomlása esetén a bolsevizmus korszaka következik,

ami Angliára nézve nem kisebb veszélyt jelentene.

Egyébként ma, szerdán angol minisztertanács lesz, amelyen az aktuális külpolitikai kérdéseket vitatják meg s ismertetik Eden jelentéseit, amelyeket Párizsból és Rómából küldött a kormánynak.

Angol válasz a francia jegyzékre

Párizs, június 25. (Rador). A külügyminiszterhez tegnap megérkezett az angol válasz a június 17-i francia jegyzékre. A válasz szűkszavú tartja nemzetközi tengerészeti konferencia összehívását még a washingtoni egyezmény lejártá előtt. Francia körök szerint Franciaország hajlandó résztvenni ezen a konferencián, de a jelen pillá-

natban nem gondolhatna ilyen tárgyalásokra éppen az angol-német egyezmény miatt.

Megvárják Eden hazatérését, hogy a február 3-i angol-francia deklarációval kapcsolatos problémák elintézhetők lehessenek. A genfi lapok közlései szerint

Laval írásban vállalt kötelezettséget követel Angliától abban az irányban, hogy új egyezményt a hadtengerészetin kívül nem köt a németekkel.

Egyébként az angol-német tengerészeti egyezménnyel kapcsolatban a Figaro így ír: „A német flotta gyarapodása nem találja készüléteket Franciaországot. Az épülőfélben levő hajókat is beszámítva. Franciaország flottája a brit flotta 54 százalékát teszi ki és 57 százalékát, ha beszámítjuk azt a három régi Diderot-típusú páncélosot, amelyek jórészt elvesztették katonai értéküket. A jelentés annál megnyugtatóbb — írja a lap —, mert a tonnázsban benne foglaltatnak bizonyos offenzív, defenzív és igen moz-

Nyilvános botrányokhoz vezet a liberális párton belüli konfliktus

A Dinu Bratianu pártiak korrupcióval vádolják a H. csoportot. Egy H. képviselő megpofozott a különvonalon egy volt liberális alminisztert

Bucuresti, június 25. A liberális párton belül fennálló feszültség kezd nyilvános formákat ölteni és olyan megnyilatkozásokban robban ki, amelyek arra engednek következtetni, hogy a párt két frakciója közötti együttélés hovatovább lehetetlenné válik. Három esemény is történt ebben az irányban: Dinu Bratianu vasárnapi beszéde, az azt követő incidens és Niculescu Dorobantu szenátor cikke a Liberalul című lapban.

Duca szobrának vasárnapi leplezésén Ramnicul Vulceaban Dinu Bratianu részleteket olvasott fel a Duca által megfogalmazott kormányzó programból, amely az alkotmányosság, a demokrácia és a közéleti tisztaság követelményeit hangsúlyozta ki. Dinu Bratianu a sorok közötti célszókkal és hanghordozásával igyekezett kidomborítani, hogy véleménye szerint a Tatarescu-kormány nem jár a tragikus körülmények között elhunyt pártvezér és miniszterelnök hagyományainak utján. Először történt az meg, hogy a liberális párt vezére a nagy nyilvánosság előtt hangsúlyozta ki a Tatarescu-kormány és a liberális párt szellemi és politikai tradíciói között fennálló különbséget. A miniszterelnök megértette a célzást és beszédében, amely a Dinu Bratianu után következett, éppen azt igyekezett kidomborítani hogy kormányzás minden téren Duca nyomdokain halad.

Épületes botrány az étkezőkocsiban

Az ünnepség után a vendégeket Bucurestibe vivő különvonalon kínos botrány ját-

szódott le, amely ugyancsak a párt két frakciója közötti konfliktus egyik megnyilatkozása volt. Az egyik, a vonathoz csatolt étkezőkocsi asztalán mellett a H.-csoport vezetői: P. Ghiatá, Tanasescu, Ricescu, Frigator képviselők, etc. foglaltak helyet. Egyszerre megjelent a kocsi ajtajában Popescu-Necăsti volt liberális alminiszter, az Unversul egyik igazgatója, aki az étkezőkocsi át Anghelescu közoktatásügyi miniszter szalonkocsija felé igyekezett. Popescu-Necăsti, aki a Dinu Bratianu frakcióhoz tartozik, lapjában éles kampányt vezetett a H.-csoport ellen, melynek egyes vezetői tagjai egy fiktív részvénytársaság leple alatt az állam érdekeinek súlyos megkárosításával koncessziót kaptak állami petróleumföldök kiaknázására. Az Unversul kampánya nyomán a kormány kénytelen volt a koncessziót megemlíteni. Midőn Popescu-Necăsti megjelent a kocsiban, a H.-párti képviselők sértő szavakkal kezdték aposztrofálni, majd midőn Tanasescu asztalához érkezett, ez a legsúlyosabb szidalmakkal illette.

— Nekem mondja ezeket? — kérdezte Popescu-Necăsti.

— Igen! — hangzott a válasz, mire Necăsti öklével Tanasescu arcába vágott. Ez felugrott helyéből és visszafogozta a volt alminisztert. Dulakodás keletkezett, a két verekedő félt végül az újságírók választották el. Popescu-Necăsti már Ramnicul Vulceaban figyelmeztették arra, hogy kellemetlen meglepetés vár rá. A H.-csoport tagjai az emlékülennépre összesereglettek között ezrelve osztottak brosurákat,

gékony tulajdonságok felett rendelkező hajók is, amelyeket más tengerészetek nem tudnak elérni. A francia tengeraltjárók száma és minősége, amelyek ellenállását a legutóbbi hadgyakorlatok bebizonyították, teljes garanciát szolgáltatnak a francia vizek biztonságát illetően.

Párizs, június 25. Titulescut csütörtökre vagy péntekre a francia fővárosba várják.

Ribbentropp „leszerelési” nyilatkozata

Párizs, június 25. A Havas távirati iroda munkatársa beszélgetést folytatott von Ribbentroppal, aki ennek során rámutatott arra, hogy az éveken át hallott szép szónoklatok, az egymást követő értekezletek és a kormányfő utazásai után mégis csak angol és német részről tették meg első ízben az elhatározó első lépést a fegyverkezések korlátozása irányába. A tengerészeti egyezmény létrejöttét a két kormány megegyezésre irányuló szándéka és nagyvonalú politikai vonalvezetése tette lehetővé. A tengerészeti megegyezés békétett a sok békebeszéd után. A jég most megtört s talán sikerül Európát új korszak felé vezetni. Ribbentropp cáfolja azt a vádat, hogy Németország az egyezményvel Anglia és Franciaország közé éket akart volna verni s hangoztatta azt a törekvését, hogy szoros együttműködést készítsen elő Anglia, Francia- és Németország között, amelyhez azután más nemzetek is csatlakozhatnának.

London, június 25. Ujabb huszonkilenc német frontharcos érkezett Angliába. A emléket megkoszorúzzák az angol háborus emlékművet s ma, szerdán visszautaznak hazájukba.

Berlin, június 25. (Rador). A 12 Uhr Blatt Mussolini és Eden találkozásáról írva reméli, hogy Edennek sikerülni fog a helyzet rosszabbodását megakadályozni, mert egy olasz-abesszin háborút aligha lehetne csak erre a két országra korlátozni. Háború esetén az összes afrikai és földközítengeri problémák napirendre kerülnek és Olaszország igyekezne megszabadulni azoktól a kötelezettségektől, melyek ebben a két irányban ránehezednek.

melyekben az Unversult és Popescu-Necăsti élesen támadják. Tatarescu miniszterelnök, akit telefonon értesítettek a történetekről, kijelentette, hogy miután Popescu-Necăsti a kormány meghívottja volt, Tanasescu gesztusa nem maradhat szankciók nélkül. Az ügynek természetesen folytatása lesz.

Megszólal Dinu Bratianu sógora

És végül a harmadik esemény: Niculescu Dorobantu, Dinu Bratianu sógora és a liberális párt ilfovi tagozatának elnöke, cikket írt a Liberalul című lapban, a legsúlyosabb vádakkal illetve Petre ilfovi prefektust. Többek között azt írja cikkében, hogy Ghiatá százezreket és milliókat osztott szét Ilfov megye pénzéből a párthívek között, egész családját elhelyezte különböző színekurákban. ... áll. Dinu Bratianu — mondja a cikk — mélyen elégedetlen ezekkel a dolgokkal, nem akar a ... elnöke lenni és nemsokára egy olyan liberális párt vezére lesz Dinu Bratianu, amely egyesíteni fogja az összes tisztességes és őszintén hazaszerető öreg és ifjú liberálisokat.

Ez utóbbi megállapítás nyilván arra akart célozni, hogy Dinu Bratianu és George Bratianu között a megegyezés küszöbön áll. Nem valószínű, hogy Niculescu Dorobantu cikkét a liberális párt vezérének tudta és beleegyezése nélkül írta volna. A liberális párton belül konfliktust ilyen körülmények között nem lehet többé bagatelizálni és a válság megoldása nem késleltethető sokáig.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Barou L. Pop 10. Telefon: 9-77.

CENZURAT

Taxa postai
plătute în aur
No. 224713/32

10. Telefon: 9
Havonta 110,
évre 800, egé-
félvre: Havon-
félvre 12, egé-
detések díjszal-
KELET" az er-
őség egyetlen pontkai
Cikkünk utánnomását es-
rás megjelölésével enged-

uzun

Uzun egy beszarábiai fiat-
tatalemberé, aki nem jelen-
jelentéktelenségével örökíti
mán politikában.

A nemzeti parasztpártba-
zetesen, mint őszinte demo-
Ambició azonban nemes-
iténél, de képességénél is-
ak. Utálatot kötöttek tehát

A legközelebbi parlamen-
táldemokrata színekre kép-
ésületlenül lobog a maga-
ül szól hozzá minden kör-
általános és kitartó derült
minden lében kanál és a M-
letőleg nem válogatós. Se
arkócsi skrupulusai nincsen

Ilyenformán nincs mit c-
hogy a következő évben
ni pártjával. A szociáldem-
zen tiszta üzletkkel vádo-
pportunizmus és megalku-
zemére és átcsónakázik a
éges szocialista párt"hoz.

Most ismét találkozunk
gyébként sikerült titokban
szvélemény rétegei előtt.

Az egységes szocialisták
gyancsak egy kompromiss-
ek. Uzun pedig radikális t

Ennélfogva belépett — a
Uzun.

A szökehadu niemand, a
radikális senki.

Ezért az akvizícióért iga-
k a numerus valachicus r

sztozkodás a gy-

Fureca vásár folyik a
Afrika utolsó független or-
ata mögött. Olaszország
a nálánál négyszer nagy
imperialista megokolással,
és kevésbé finom világye-
a nagy gyarmati osztozko-
nem volt sehol s mire az o-
t és észrevette az afrik-
és abesszinok is megtanul-
egyver titkait. Őszintébb
nem is nagyon titkolja az
mat és felhántorgatja
mikor ő szerezte gyarm-
tát a világ véleményével
sz politiká ma ügyesen
patot, amikor fel lehet há-
ttika ellen, amiért flott-
széredőszegő és békebo-
haragszomrád ürügényen
ogait Északkeletafrikában
ai ott kezdődnek, hogy fe-
ny próbált bebarátrani a
gy-két évi olasz protektorá-
szinok lerázták magukról
tát. A római alkun állítólag
s ajánlotta Olaszországnak
tárássá vált uatuali terület
adotta egy darabbal, ez
adana-föld százezer négyze-
apítán a olaszok afrika-
meg többel, anélkül, hogy
olasz fegyvereknek meg-
Anglia vállalná a közveti-
ban: értsd: nyomná és pu-
amig ez végre boldog ige-
ben netán Olaszország ezt
egyben Mussolininak jó
Abessziniát egészen, mint
tektorátust.

A gyarmati politika az
Ezotikus földdarabokra k-
Európában is vannak itt-o-
nyek", amiket az erősebb a-
ának követel. Egy stras-
szág közli van Arum ezrede
bizalmasának a berlini p-
lelejn meghívott vendégek
szédét, ebből kitudódik: a
a hitleri Németország mag-
A német hadsereg első sé-
og szólni s ahogy a der